ДЎСТЛАР МАСЛАҲАТИ—ҲОСИЛ БАРАКАТИ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 139 (3621). | Якшанба, 16 июль 1967 йил. | Баҳоси 2 тийин.

КЎЧМА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР ТОПШИРИЛДИ

Кеча область партия комитетида Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари Н. М. Матчонов область вакилларига Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини топширди. Бу байроқ Тошкент областига ғалла ўрими мусобақасининг июлининг биринчи ўн кунлигидаги якунлари учун берилган эди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи шунингдек Ўрта Чирчиқ райони вакилларига ҳам топширилди.

Шундан сўнг область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроқлари июль ойининг дастлабки ўн кунлигида ғалла ўримида яхши кўрсаткичларга эришган 3-«Оҳангарон» совхози ва Юқори Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон» колхозига топширилди.

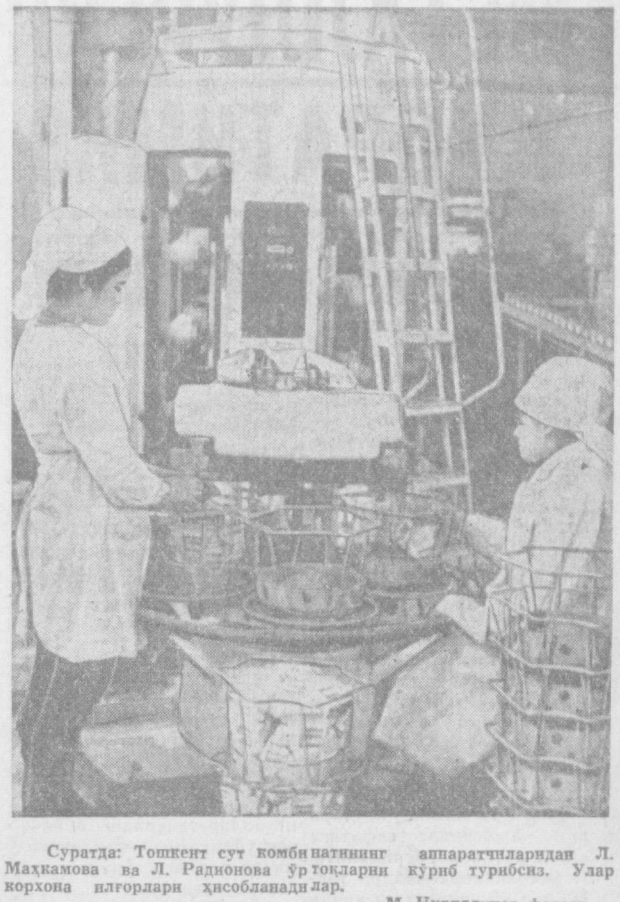

Суратда: Тошкент сут комбинатининг аппаратчиларидан Л. Маҳкамова ва Л. Радионова ўртоқларни кўриб турибсиз. Улар корхона илғорлари ҳисобланадилар.

М. Нуриддинов фотоси.

КАМЧИЛИКЛАРНИ ТЕЗДА ТУГАТАЙЛИК

ТОЖИКИСТОНЛИК ПАХТАКОРЛАР ОБЛАСТИМИЗ ДАЛАЛАРИДА

Ўтган куни мусобақадош тожикистонликлар Бекобод районининг колхоз ва совхозларида бўлдилар. Колхозлар, бўлимлар, участкалар ва звеноларда пахтадан мўл ҳосил етиштиришда қандай ишлар амалга оширилаётганлиги билан танишдилар. Улар райондаги 1-«Далварзин» совхозининг пахта майдонларини кўздан кечиришди. 4150 гектар ерга чигит экилган. Пахтакорлар ишни звено принципи асосида ташкил қилиб, ҳар бир туп кўчатни меҳр билан парвариш қилмоқдалар. Бу ерда техникадан фойдаланиш яхши йўлга қўйилган. Мавжуд 82 звенодаги ишчилар ўзларига бириктиб берилган ерларни вақтида чопиқ қилиб бегона ўтларни батамом йўқотмоқдалар. Меҳмонлар меҳнатни ташкил қилишда эришилаётган ютуқлар билан батафсил танишдилар. Тожикистонда иш бригада принципи асосида, бу ерда эса звено бўлиб ишлаш йўлга қўйилган. Шунинг учун ҳам пахтакорлар бир-бирларига атрофлича саволлар беришди. Улар биз ҳам звено принципи асосида ишлашни тажриба қилиб кўрамиз дейишди.

Комиссия аъзоларини 6-бўлимнинг пахтазори айниқса қизиқтирди. Бўлим ишчилари 640 гектар ердан камида 28 центнердан хирмон кўтариш учун баракали меҳнат қилмоқдалар.

— Июль ойида, — дейди звено бошлиғи Ёқубжон Ризақулов, — айниқса ғайрат кўрсатиб меҳнат қиляпмиз. Ҳар бир тупда 8 тадан бўлиқ кўсаклар тўплашга эришамиз. Зиммага олган мажбуриятимиз юксак, гектаридан 30 центнердан хирмон кўтарамиз.

Мусобақадошлар эришилган ютуқларни қайд қилиш билан бирга йўл қўйилган камчиликларни ҳам юзи-хотир қилмасдан очиб ташлашди. Уларни тузатиш юзасидан маслаҳатлар бердилар.

Мирзаали Тошпўлатов бошлиқ звенода экинлар парвариши меҳмонларни қониқтирмади. Ғўзалар вақтида суғорилмаяпти. Айрим карталарда чанқаган ғўзалар гулларини тўкиб юбормоқда.

— Сизларда, — дейди меҳмонлар, — сув мўл экан. Ундан моҳирлик билан фойдаланинглар. Суғоришни икки сменада ташкил қилиб, чанқаган ерларни тезроқ суғоринглар.

Қардошлар совхознинг 2-бўлимида звено бошлиғи Ином Болтабоев билан учрашди.

— Нима қиляпсиз? — деб сўрашди улар.

— Ғўзани ўғитлаяпман.

— Ўғитлаш ҳам шунақа бўладими?

Звено бошлиғи ишидан ўзи хижолат бўлди. У трактор рулига ўтириб олиб, ён-атрофига қарамай юра берибди. Ўғит эса машиналардан тўғри тушмаган. Бир қаторга ўғит кўп солиниб, бошқа қаторга эса солинмай кетган. Бу аҳволдан бўлим бошқарувчиси М. Ортиқов, агроном А. Исроилов ўртоқлар ҳам хижолатда қолишди.

Совхознинг 3-бўлимида ўт босган ғўзалар анча бор. Бўлим бошлиқлари бундай камчиликни қисқа вақт ичида тугатиш учун зарур чораларни кўришмаган. Бу ерда меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ҳақида кўп гапирилади. Амалда эса бу ишнинг бажарилиши юзасидан назорат қилинмайди. Шунинг учун дала ишлари кўпинча сифатсиз бўлмоқда.

Ленин номли колхоз аъзолари 2 минг гектар ерда деҳқончилик қилишмоқда. Далани айланган киши пахтакорларнинг ишидан хурсанд бўлади. Ғўзалар кундан-кунга ҳосил тугунчаларини кўпайтирмоқда. Иш график асосида йўлга қўйилган. Ғўзаларни суғориш икки сменада олиб борилмоқда. Икромали Сидиқалиев бошлиқ хўжалик ҳисобида ишлаётган звено аъзоларининг иши диққатга сазовордир. Звено аъзолари ўтган йили баракали ишлашди. Ҳар гектар ердан 43 центнердан «оқ олтин» топширилди. Бу йилги режа ҳам чакки эмас. Юбилей вахтасида туриб ишлаётган пахтакорлар ҳар гектар ердан 45 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилишган.

Қардошлар звенонинг далаларини айланиб, ҳосилни санашди. Ҳар туп кўчатда 3—4 тадан бўлиқ кўсаклар бор. Бегона ўтлар йўқ, тупроқ юмшоқ.

Хўжаликда колхозчиларнинг маданий дам олиб ҳордиқ чиқаришлари учун ҳам барча шароитлар яратиб берилган. Дала шийпонлари намунали ҳолга келтирилган.

Колхоздаги комплекс механизациялашган звеноларда ғўзалар тез ҳосилга кирмоқда. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдубашор Усмонов, Абсалом Холмуродов, Ғани Деҳқонов ва бошқа звеноларнинг аъзолари июлни ҳосилга-ҳосил қўшиш ойи деб эълон қилишган. Пахтакорлар ҳар бир туп ғўзада 7—8 тадан кўсак тўплаш юзасидан социалистик мусобақани кучайтириб юбордилар.

Тожикистонлик биродарларимиз Дзержинский номли, Навоий номли ва бошқа колхозларда ҳам бўлиб, бекободликларнинг ишлари билан батафсил танишди. Текшириш якунлари колхоз, совхоз раҳбарларининг иштироки билан бўлган район партия комитетининг бюро мажлисида муҳокама қилинди. Бунда эришилган ютуқларни қайд қилиб, йўл қўйилган камчиликларни тожикистонлик биродарлар айтган муддатларда тузатиш юзасидан зарур тадбирлар белгиланди.

А. МИРЗАЕВ.

Ўзаро текшириш бригадаси аъзолари Янгийўл районидаги «Интернационал» колхози даласида.

А. Абалян фотоси.

ҚАРДОШЛАР МУСОБАҚАСИ

Янгийўлдаги Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз маданият саройи ёнида иккита чиройли безатилган стенд турибди. Уларнинг бирига шу колхознинг юбилей йили социалистик мажбуриятлари ёзиб қўйилган. Иккинчисига эса Тожикистон ССР Регар районидаги Ленин номли колхоз аъзолари амалга оширадиган тадбирлар баён этилган. Ҳар куни кечқурун қишлоқ аҳли шу ерга тўпланиб, ўз ишлари, қардош мусобақадошларнинг ишлари тўғрисида суҳбатлашиб ўтирадилар.

Яқинда Ҳ. Турсунқулов номли колхоздан Тожикистондаги мусобақадош Ленин номли колхозга ўзаро текшириш бригадаси бориб келди. Улар дўстларининг даласида бўлдилар, хўжалик ишлари билан қизиқиб кўп нарса ўрганиб келдилар. Шу тўғрида улар колхозчиларга батафсил сўзлаб бердилар.

Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз кишилари эрта-индин Ленин номли колхоздан ўзаро текшириш бригадаси келишини кутмоқдалар. Икки қардош пахтакорлар ўртасидаги мусобақа ишлари тобора мустаҳкамланмоқда.

ТЕРИМ МАШИНАЛАРИ РЕМОНТ ҚИЛИНМОҚДА

«Ўзбекистон» колхозида ғўза қатор ораларига ишлов бериш ва мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил тўплаш учун қизғин кураш кетяпти. Деҳқонлар кўчатларни меҳр билан парвариш қилиб, гул ва кўсакларни тобора кўпайтиришмоқда. 782 гектар майдондаги ғўза икки марта сифатли сувдан чиқарилди. Учинчи культивация тугалланай деб қолди.

Колхозда ўтган йили ялпи ҳосилнинг 942 тоннаси машиналар билан териб олинган эди. Улар ўтган йилги эришилган ютуқларни амалий иш билан мустаҳкамлаб, бу йил камида 1500 тонна «оқ олтин»ни «зангори кема»лар ёрдами билан териб олишга аҳд қилганлар. Аҳдларининг устидан чиқиш учун курашаётган механизаторлар ҳозирдан бошлаб йиғим-теримга тайёргарлик кўриш ишларини ҳам бошлаб юбордилар. Улар хўжаликдаги мавжуд техникани теримга тахт қилиб қўйиш учун курашмоқдалар.

Колхоздаги 16 терим машинасидан 12 таси сифатли ремонтдан чиқрилди. Техника ремонтида қатнашаётган Ким Николай, Виктор Лукашкин каби ғайратли «зангори кема» капитанлари ўзлари бошқарадиган терим машиналарини тахт қилиб қўйишди. Умуман колхозчилар июль ойини қувончли ютуқлар билан якунлаш учун ҳаракат қилишяпти.

Б. САЙДАЛИЕВ,
Р. АСИЛБОЕВА,
З. КАРИМОВ.

ЯКУН ВА МУЛОҲАЗАЛАР

Тожикистонлик пахтакорларнинг ўзаро текшириш бригадаси олти кун давомида областимиз далаларида ғўза парваришининг боришини кўздан кечирдилар. Меҳмонлар ҳамма пахта етиштирувчи районларда бўлдилар. Жуда кўп колхоз-совхозларнинг далаларини текшириб чиқдилар. Улар фақат ғўза парваришинигина эмас, қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларидаги ишларни ҳам кўздан кечирдилар. Меҳнатни ташкил этиш, ҳақ тўлашнинг қандай йўлга қўйилганлиги, қишлоқ қурилиши, далада ишлаётганлар учун қандай маданий-маиший шароит яратиб берилганлиги билан танишдилар.

Мусобақадош дўстларимиз область пахтакорларининг мўл ҳосил етиштириш, социалистик мажбуриятни бажариш учун астойдил меҳнат қилаётганлигидан, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллик юбилейини муносиб кутиб олиш мақсадида қилинаётган фидокорона меҳнатидан хурсанд бўлдилар.

Шу билан бирга ўзаро текшириш бригадасининг аъзолари областдаги айрим хўжаликларда ғўза парвариши бирмунча суст олиб борилаётганлигини айтиб ўтдилар. Меҳмонлар ҳосилга-ҳосил қўшишда июль ҳал қилувчи ой эканлигини уқдирдилар. Бунинг учун ғўза парвариши соҳасида йўл қўйилган камчиликларни тез фурсатда тугатиш, барча хўжаликларда ҳосил тўплашни кучайтириб юбориш зарурлигини айтдилар.

Кеча ана шу масалаларни муҳокама қилишга бағишланган область партия-хўжалик активи йиғилиши бўлиб ўтди.

Ўзаро текшириш якунлари тўғрисида мусобақадошлар группасининг бошлиғи, Тожикистон ССР қишлоқ хўжалиги министрининг ўринбосари ўртоқ П. В. Сердюков ахборот берди. Ўзбекистон пахтакорларининг иши ҳақида Тожикистон пахтакорлари ўзаро текшириш бригадасининг раҳбари, Тожикистон ССР Қишлоқ хўжалик министри А. А. Мақсумов ўз таассуротларини ўртоқлашди.

Йиғилишда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. А. Абдураззоқов сўзлади. У мусобақадош дўстларимизга хўжаликларимизда бўлиб бизга кўрсатган қимматли маслаҳатлари учун миннатдорчилик билдирди.

Йиғилишда Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Н. М. Матчонов қатнашди ва нутқ сўзлади.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ҒАЛЛА ТОПШИРИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 15 ИЮЛГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

(Процент ҳисобида)

Районлар	Мавсум бошидан бери
ЎРТА ЧИРЧИҚ	122,5
Юқори Чирчиқ	88,2
Бекобод	83,8
Орджоникидзе	76,3
Бўка	42,5
Янгийўл	33,9
Калинин	9,3
Область бўйича	83,1

О Л И Й Ҳ И М М А Т

Йил бошидан бери Т. Йўлдошев билан Ғ. Эшонов беллашиб келардилар. Яқинда икки бригада ўртасидаги социалистик мусобақа натижалари якунланди. Колхоз правлениеси таъсис этган кўчма Қизил байроқ Йўлдошев бошлиқ бригада дала шийпонида ҳилпирай бошлади. Шонли юбилей йилида Калинин районидаги Охунбобоев номли колхоз аъзолари шу хилда ўзаро мусобақалашиб шаҳар меҳнаткашларига мўл-кўл сабзавот, картошка, сут, гўшт ва бошқа хил маҳсулотлар етказиб бериш учун астойдил курашмоқдалар. Янгидан-янги муваффақиятни қўлга киритмоқдалар.

Колхозда Октябрь революциясининг 50 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақа асосида иш олиб бораётган бригада ва звеноларда мўл-кўл сабзавот маҳсулотлари етиштириш учун янги иш методлари дадиллик билан жорий этилмоқда. Сабзавотчиликда техникадан фойдаланиш даражаси оширилмоқда. Шу каби бир қатор тадбирлар ҳозирданоқ сабзавот маҳсулотлари етиштиришда ижобий натижалар бера бошлади.

Бу йил колхозда давлатга 460 тонна эртаги карам сотиш планлаштирилган эди. Ҳақиқатда эса ҳосилдорликни ошириш йўли билан 716 тонна эртаги карам етиштириб сотилди ва план анча ошириб бажарилди. Колхозда 20 гектар ерга бодринг экилган эди. Ҳозиргача 200 тоннадан ортиқ бодринг узиб топширилди. Помидори, картошка, мева ва бошқа маҳсулотлардан ҳам мўл ҳосил кутилмоқда. Колхозчилар пландан ташқари 250 тонна картошка, 20 тонна мева ва бошқа маҳсулот етиштириш мажбуриятини олганлар.

Ленин орденли боғбон А. Ҳалилов 81 гектар ерда янги боғ барпо қилган эди. Бу боғдаги мевалар ҳосилга кира бошлади.

Охунбобоев номли колхоз чорвадорларининг ҳам ҳимматлари баланд. Улар ярим йиллик гўшт сотиш планини ошириб адо этдилар. Партия XXIII съездининг делегати Мукаррам Юнусова бошчилик қилаётган комплекс чорвачилик ва ем-хашак тайёрлаш бригада аъзоларининг иши ҳам диққатга сазовор. Улар 258 ўрнига 268 тонна сут соғиб олиш мажбуриятини олган эдилар. Улар йиллик сут сотиш планини олти ойда 80 процент қилиб адо этдилар. Бу ерда ажойиб сут соғувчилар бор. Олияхон Муҳиддинова ўзига бириктилган 15 бош сигирдан йил охиригача 37800 литр сут соғиб олиши лозим эди. Ўтган олти ойда у ҳар сигирдан 1513 литрдан сут соғиб олди. Илғор сут соғувчилардан Тожихон Исматова ҳам пешқадам бўлиб бораяпти.

Колхозда ҳосилдорликни ошириш, маҳсулотни кўпайтириш билан бирга маҳсулот таннархини камайтириш учун тежамкорликка ҳам алоҳида аҳамият бериляпти. Ортиқча ва беҳуда харажатларга йўл қўймаслик учун ҳаракат қилиняпти. Масалан, йил бошидан бери транспорт харажатларидан 1100 сўм, техника ремонтига мўлжалланган харажатдан 1700 сўм тежалди. Умуман ярим йилда ҳар турли харажатлардан 5300 сўм тежаб қолинди. Булар шубҳасиз маҳсулот таннархини анча камайтиради.

Охунбобоев номли колхоз аъзолари юбилей йилида ана шундай иш олиб бормоқдалар.

Э. ҚОДИРОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

Б И Л Д И Р И Ш

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ XI ЧАҚИРИҚ III СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг III сессияси 25 июль эрталаб соат 9 да Октябрь район партия комитетининг мажлислар залида бўлади. (Навоий кўчаси, 11-уй).

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети III сессия кун тартибига қуйидаги масалаларни киритади:

1. Совет ҳокимиятининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан белгиланган тадбирлар қандай бажарилаётгани тўғрисида.

2. Ўзбекистон ССР Олий Совети, Тошкент шаҳар ва район Советлари депутатларига сайловчилар берган наказлар тўғрисида.

3. Тошкент шаҳрида ободонлаштириш, санитария ва жамоат тартиби қоидаларини тасдиқлаш тўғрисида.

Депутатлар ўша бинода 25 июль эрталаб соат 8 дан рўйхатга олинади.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ.

ТАЙЁРЛОВ ПУНКТЛАРИ ТАХТ БЎЛСИН

Юбилей йилида область пахтакорлари Ватанга 330 минг тонна «оқ олтин» етказиб берадилар. Ана шу мақсадда колхоз ва совхозларда дала меҳнаткашлари шижоат кўрсатиб ишлаяптилар, ҳар бир ўсимликни авайлаб парвариш қилмоқдалар. Пахтанинг дастлабки тонналари тайёрлов пунктларига келиб тушадиган вақтга ҳам оз қолди.

Шу муносабат билан область пахта тозалаш саноатининг барча звеноларида ишлаётган ходимлар олдида катта вазифалар турибди. Улар пахта заводлари ва тайёрлов пунктларини пахтани қабул қилиб олиш, сақлаш ва қайта ишлаш учун ўз вақтида юқори сифатли қилиб тайёрлаб қўйишлари зарур. Ўтган йили бу иш областда умуман яхши ташкил этилди. Қимматбаҳо хомашё ўз вақтида қабул қилиб олинди ва тўла сақланди.

Лекин бу ишда жиддий камчиликларга ҳам йўл қўйилди. Айрим пахта заводлари ва тайёрлов пунктларида технология воситалари яхши ишламади, баъзида иш тўхтаб ҳам қолди, айрим жойларда, майдончалар етишмади. Ундан ташқари, сушилка тозалаш цехларининг иши ҳамма жойда ҳам кўнгилдагидек ташкил этилмади. Энг янги сушилка барабанлари эса кўп ҳолларда ишга солинмади.

Хўш, бу йил пахта тозалаш корхоналари ва тайёрлов тармоқлари пахта йиғим-терими мавсумига қандай тайёргарлик кўришяпти?

Шуни айтиш лозимки, кўп ҳолларда бултурги камчиликларга йўл қўйиляпти. Ўтган йил ҳосили хомашёсини жўнатиш ва қайта ишлаш заводларда тугалланганича йўқ. Оққўрғон ва Бўка пахта заводлари ишлаб чиқариш программасини ёмон бажараяптилар. Айрим завод ва тайёрлов пунктларида тайёргарлик ишлари жуда суст олиб борилмоқда. Бу мақсад учун ажратилган маблағлар ўзлаштирилмаяпти. Қорасув пахта заводи қурилиши шу йилга мўлжалланганига қарамай, иш ҳали ҳам бошланганн йўқ.

Қурилиш ишларининг кўпчилигини 6-қурилиш трести амалга ошириши лозим. Трест раҳбарлари пахта тозалаш саноати объектларини белгиланган муддатларда фойдаланишга топшириш учун барча чораларни кўришлари зарур.

Тошкент пахта тайёрлаш тресги ҳам бу соҳада тайёргарлик ишларини олиб бориши керак. Йил бошида трест ходимлари корхоналар ва тайёрлов пунктларини тайёрлаш бўйича батафсил ташкилий-техникавий тадбирлар ишлаб чиқди. Мазкур тадбирларда ҳар бир пахта заводи бўйича технология асбоб-ускуналарини, механизация воситаларини, сифатли қилиб капитал ремонтдан чиқариш, янгиларини монтаж қилиш, қўшимча механизмларни ўрнатиш кўзда тутилган. Энди гап ана шу тадбирларни тўла-тўкис амалга оширишда қолди.

Бу йил Тошкент шаҳрининг кўпгина йирик саноат корхоналари пахта заводлари ва тайёрлов пунктларини оталиққа олдилар. Бу тадбир область партия комитети ва ижроия комитет томонидан маъқулланди. Худди ана шу кунларда пахта заводлари ва тайёрлов пунктлари терим мавсумига пухта тайёргарлик кўришда пойтахт корхоналарининг ёрдамига муҳтождирлар. Бу ишда партия ва совет органларининг ҳам роли катта.

Шаҳар ва район партия комитетлари, ижроия комитетлар пахта заводлари ва тайёрлов пунктларининг хўжалик фаолиятига чуқур кириб, уларга ишни йўлга қўйишда ёрдам кўрсатишлари зарур. Партия комитетлари пахта тозалаш саноати корхоналарининг бошлангич ташкилотларига ёрдам бериб, улар устидан назоратни кучайтириб, коллективлар ўртасида сиёсий тарбиявий ишни активлаштиришлари лозим.

БУГУН — МЕТАЛЛУРГЛАР КУНИ

МЕТАЛЛУРГИЯ ҚУДРАТИМИЗ

ЮКСАЛИШ РАҚАМЛАРИ

⊙ Геологларнинг сўнгги маълумотларига кўра, мамлакатимиз ер остида 100 миллиард тоннадан кўпроқ темир рудаси бор. Бу жаҳонда энг бой хом ашё базасидир. Ҳозир Совет Иттифоқида 400 дан кўпроқ темир руда кони борлиги маълум бўлди.

⊙ СССР темир рудаси қазиб чиқариш энг юксак даражададир. Бу йил 1600 миллион тоннадан кўпроқ темир рудаси қазиб чиқарилади. Дастлабки 6 ойнинг ўзидаёқ мамлакатда пландан ташқари тахминан 4 миллион тонна хом ашё тайёрланди.

⊙ Бизда домна печлари хом ашёсининг сифатига катта эътибор берилаяпти. Кончилик корхоналари таркибида 65 процент ва ундан ҳам кўпроқ темир бўлган концентрат ишлаб чиқара бошлади. Бундай маҳсулот домналарнинг унумдорлигини оширади ва чўян сифатини яхшилайди.

⊙ Улуғ Октябрь революциясидан аввал Ўзбекистонда пўлат ва прокат ишлаб чиқарилмас эди. Совет ҳокимияти йилларида эса республикада қора металлургия барпо этилди. Ўзбекистоннинг корхоналари 1964 йилда 360 минг тонна пўлат ва 240 минг тонна прокат ишлаб чиқардилар.

⊙ Республикамиз рангли ва нодир металлар запаслари бўйича Совет Иттифоқида олдинги ўринлардан бирини эгаллаб турибди. Бизда вольфрам ҳамда молибден ишлаб чиқарилаяпти. Ана шу рангли ва нодир металлар тайёрлаш бўйича республикамиз мамлакатимизда олдинги ўринлардан бирига чиқаяпти.

⊙ Тошкент области прокат ва пўлат ишлаб чиқариш бўйича республикамизда биринчи ўринни эгаллайди.

Ўнгдаги суратда Бекобод металлургия комбинати мартен цехининг бир группа илғорлари: (чапдан) Ю. Алланазаров, М. Макканбоев, Т. Муҳаммадхўжаев, А. Исмоилов, В. Калистратов ўртоқларни кўриб турибсиз. Чапда шу корхонанинг прокат цехи.

А. Тўраев фотолари.

ЯНГИ МАРРАЛАР

Бекободликлар ҳар бир байрамни меҳнатда янги ютуқлар билан нишонлайдилар. Лекин бу юбилей йилида, Октябрнинг 50 йиллигида, Металлурглар кунини биз айниқса тантанали равишда нишонлаётирмиз. Заводимизнинг азамат меҳнаткашлари хотирлайдиган, фахрланадиган анча нарсалар бор, эртанги кун истиқболлари ҳам янада порлоқ.

Заводимиз ҳали жуда ёш. Унинг цехлари Улуғ Ватан урушининг шиддатли 1943 йил бошида бунёдга келтирилди. Орадан бир ярим йил ўтар-ўтмас биринчи мартен печи, кейин эса иккинчиси мамлакатга дастлабки тонна пўлат берди. Урушдан кейинги биринчи йили эса дастлабки тонна прокат ишлаб чиқарилди.

1950 йилга келиб мартен цехи лойиҳа қувватига эришди. Ҳозирда бу қувват пўлат эритиш бўйича ҳам, прокат бўйича ҳам уч баравар ошиб кетди.

Ҳозирги вақтда пўлат эритувчилар эритишнинг ярмидан кўпини тезкорлик усулида амалга оширяптилар. Беш йилдан бери узлуксиз пўлат қуйиш агрегати ишлаяпти.

Бундан ташқари, мартен цехида ҳам, прокат цехида ҳам тобора янги-янги жараёнлар механизациялаштирилаяпти. Бу тадбирлар металлургларнинг иш шароитини яхшилабгина қолмай, металл сифатини ҳам анча оширади.

Ҳозирги пайтда бизда печнинг ҳар бир квадрат метридан олинаётган пўлат пландагидан 100 килограмм ортиқдир.

Суюқ ёқилғи — мазутдан Бухоро конларининг газига ўтиб ишлай бошлаганимиз завод учун чинакам техника революцияси бўлди. Бу тадбир ишлаб чиқариш маданиятини ошириш билан бир вақтда унинг жараёнларини анча тезлаштиришга ҳам кенг йўл очиб берди. Натижада мартен остининг майдонини 24 процент оширишга муваффақ бўлдик.

Меҳнат унумдорлиги ҳам корхонада тинмай юксаляпти. Ўтган ярим йилликда 1966 йилнинг шу давридагига нисбатан унумдорлик 11 процентдан зиёд ошди.

Ўзбекистон металлургия заводи мана беш кварталдан буён СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг кўчма Қизил Байроғини ўз қўлида сақлаб турибди. Корхона номи яхши ишлаганлиги учун СССР қора металлургия министрлигининг Ҳурмат китобига қайд қилинган.

Заводда ажойиб кишилар етишиб чиқди. Булар бутун мамлакатга донги кетган Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Хафиз Ғаниев ва Саид Нуриддиновлардир. Булар — ўнлаб, юзлаб бошқа пўлат эритувчилар, прокатчилар, кранчилар ва бошқа азамат ишчилардир. Улар ўз жонажон корхоналарида пўлатдек тобландилар. Урал, Украина ва бошқа саноат районларининг металлурглари улар билан сахий тажриба алмашдилар. Эндиликда улар ўз ишларининг моҳир усталари бўлиб, Бекобод шуҳратига шуҳрат қўшишяпти.

Заводнинг дастлабки цехлари бўм-бўш жойда қад кўтарган эди. Эндиликда эса корхонанинг тик қомат иншоотлари, соя-салқин хиёбонлари, асфальт йўллари, гулзор ҳовлиси кўзни қувонтиради. Металлургнинг меҳнати машаққатли. Коммунистик партия, Совет ҳукумати ана шу касб эгаларининг ишини енгиллаштириш, улар учун энг яхши меҳнат ва дам олиш шароитларини яратиб бериш учун барча имкониятларни яратиб беряпти.

Яқин вақт ичида металлургия заводида пўлатни узлуксиз қуйишнинг иккинчи, олти тармоқли қурилмаси ишга туширилади. Бу установка ҳозиргисидан уч баравар қудратлироқдир.

Яна бир қудратли тўртинчи мартен печи учун лойиҳа топшириғи тайёрланаяпти. Прокат станлари ҳам реконструкция қилиняпти. Иш шароитини яхшилаш учун қилиняпти бу ишлар.

Корхона маъмурияти ва касаба союз ташкилоти корхона ходимларининг дам олиши учун кенг имкониятлар яратиб беряпти. Металлурглар дам олиш уйларида хордиқ чиқаряптилар, мамлакатнинг энг яхши курорт ва санаторийларида дам олиб, кучга куч қўшмоқдалар. Металлурглар шаҳарчаси ҳам кўзни қувонтиради. Бу ям-яшил шаҳарчанинг уй-жой майдони бу йилнинг ўзидагина 2 минг квадрат метрга кенгаяди.

Ана шунинг учун металлурглар ўз байрамлари — Бутунитттифоқ металлурглар кунида жонажон партия ва ҳукуматга чин юракдан катта миннатдорчилик изҳор қиладилар.

А. САЛЕНЕК,
Бекободдаги В. И. Ленин номли металлургия заводининг бош инженери.
(ЎзТАГ).

Оловкор

ЛАВҲА

Бу йигит тўғрисида дастлаб завод директоридан эшитгандим. Ғиштин бинонинг учинчи қаватидаги кенг, шабада ғир-ғир эсиб турган кабинетда кўк кўзлари мулойим боқиб турган, сийрак сочи ўнгга таралган Витольд Витольдович Курц:

— Биласизми, шу йигит билан бир гаплашсангиз яхши бўларди-да, деди, сўнг ўйчан қиёфада: «Арзийди, ёш боши кўпни кўрган...» деб қўшиб қўйди.

Металлургия цехининг бош корпуси. Ҳозирги замон асбоб-ускуналари билан жиҳозланган улкан цехдаги печларда ловуллаётган алангага узоқ қараб бўлмайди. Одамлар сийрак. Қудратли, баҳайбат кранлар инсон амрига бўйсуниб, тилини чўзаётган даҳшатли алангага шлак эмас, гўё ем ташлаётгандек. Металлурглар бир-бирларига узоқдан алланималарни кескин ишора қилишади. Карим Ғаниев иккинчи қаватда экан. Темир зинапояда ёнгинамиздан ўрта бўйли, қорача бир йигит тез ўтиб кетди. Ваннадан пастга оқиб тушаётган оқ-кўкиш тусдаги 1600 градуслик шлакнинг ҳарорати юзига уриб, чеҳрасини ёритиб турарди. Бирзум диққат билан шалоладек шовиллаб оқаётган эритмага тикилди-да, савол назари билан ўгирилди. Юзидаги қатъий ифода ўзгариб, мулойим оҳангда:

— Келинг,— деди,— оловга ишқибозмисиз? Кузатиб туриш мароқли туюлаяптими, деймани!

У табиий газ оқимини синчиклаб кўздан кечирди-да, пастки қаватга бошлади...

Йигитнинг қийиқ, қора кўзлари бирдан ўйчан тус олди. Ширингина бошлана қолган суҳбатимиз кўнглини бунчалар янгитдан яралаб қўйишини қайдан билай?..

Уйда печ гувиллайди. Қуруқ ўтиннинг чирсиллаб ёнишини она кузатиб енгил нафас олиб ётарди. Ҳа, у фарзанд кутяпти... Кўнглининг бир чети негадир ғаш ҳам. Врач:

— Ўнг кўзим учяпти, ўғил бўлади,— деб уни чалғитарди.

Кечга яқин Ғани ака кетмонини кўтариб келиб қолди. Тўрт яшар қизи Сора дўмбиллаб унга югурди.

— Ниннини кўрдингизми, утам полвон,— дерди ширин тили билан.

Ғани аканинг кўзлари беихтиёр ёшланди. Чунки Улманнинг кўпдан бери тоби йўқ, хавотирда эди. Йигитча тўрт ойлик бўлганда ҳам Улманнинг юзига қизиллик югурмади. Қаердандир ёпишган дард кундан-кунга силласини қуритиб борарди.

Бир куни Ғани ака даладан дарров қайтиб қолди. Юзи тамом оқариб кетган, лаблари ҳаяжондан титрарди. Кетмонини ҳовлининг четига улоқтирди. Улман супада Каримжонни тиззасида эркалатиб ўтирар, ўзи ҳорғин кўринса ҳам лаблари кулимсираб турарди:

— Қаранг дадаси, кулишининг чиройлилигини.

Гапи оғзида қолди, чунки эри бутун вужуди билан уни ва ўғилчасини юз-кўзларидан ўпа кетди. Кўзларида ёш қалқирди.

— Сизларни қандай ташлаб кетаман, кўзим қароғлари,— дерди мунгли оҳангда,— эшитдингми, уруш бошланибди!

Она қўлидан ёш Каримжон тушиб кетаёзди. Ғани ака уни зўрға ушлаб қолди... Дастлабки ойлари эридан хат келиб турган эди, унинг урушда мардларча ҳалок бўлгани ҳақидаги мудҳиш хабар эса онани йиқитди-қўйди: Каримжон ота дийдорига ҳам, она дийдорига ҳам тўёлмади. Уни ва опасини узоқ бир қариндоши асраб олди.

Каримжон оғир уҳ тортиб, папирос тутатди, пешонасига тушган сочини кўтариб қўйди. Узоқ жимлик чўкди. Ўпкаси тўлиб кетди шекилли, «ҳозир», деди-ю, хонадан чиқди. Бироздан сўнг цехга ўтдим. Энди ваннадан оқ-кўкиш шлак эмас, сапсариқ, гўё эриган олтиндек мис оқиб тушаётган эди. Шериги Ёқуб Қосимов аллақачон ковшни ўзгартирган, иккаласи автомат аппаратларни кўздан кечиришмоқда эди.

— Иссиқлик 1550 даражага тушибди, сал ошир,— кичқирди Каримжон. Ҳаво ва газ нисбати ҳам жойида эди. Унинг юрагида янгиланган дардни меҳнат билан енгаётганини тушундим. Каримжон бирпасдан кейин чеҳраси хийла ёришиб, қувноқ қайтиб келди.

— Печда эриган концентратнинг пишиб етилганини рангидан билса бўлади,— деди у,— одамнинг кўзи бу соҳада аппаратдан қолишмайди.

Суҳбат чала қолгани эсига тушиб, яна оҳиста ҳикоясини давом эттирди. 1954 йили Тошкентдаги 13-болалар уйига келади. Сайдазим Абдуазимов ва Тўлаган Алимов сингари тарбиячилар унда меҳнатга илк ҳавас туғдирадилар. 7-синфни битириб Олмалиқдаги қурилиш мактабига киради. Қурилиш бошқармасида ғишт терувчи бўлиб ишлайди. Закарпатьеда армияда хизмат қилади.

— Армиядан қайтгач, тўғри Олтинтопган мис комбинатига қарашли мис эритиш заводига келдим. Борис Андреев ва Александр Циганов каби мастер ва старший эритувчилар катта ёрдам беришди менга. Нормани муттасил ошириб бажарадиган бўлдим. Польша, ГДР, Канада ва Венгриядан келган меҳмонлар ҳам бу ердаги иш сифатидан мамнун бўлиб кетишди.

Бош корпуснинг партия ташкилоти секретари Ғаффор ака Носиров бу оловкор ҳақида кўп илиқ гаплар айтди.

— Чинакам бардошли йигит, матонат билан ишлайди. Ёш оловкорни партия сафига қабул қилишга тайёрлаяпмиз.

— Ғаффор ака, энди ана шу мард йигит ишлаётган завод ҳақида икки оғиз сўзлаб беролмайсизми?

— Жоним билан. Корхонамиз эндигина уч ярим ёшга кирди. Ўзбекистонда биринчи, Совет Иттифоқида эса йирик рангли металлургия корхоналаридан ҳисобланади. Бу ерда илк бор табиий газдан фойдаланиш йўлга қўйилди. Иттифоқда биринчи бўлиб мис концентратларини кислород воситасида эритиш учун қурилиш-монтаж ишлари қизғин олиб бориляпти. У узоғи билан ноябрда ишга туширилади. Шунда меҳнат унумдорлиги уч марта ошади. Корхонамиз металлурглар кунига муносиб тортиқ билан келди, ярим йиллик топшириқ 101,9 процент адо этилди.

Забардаст оловкорлар корхонасини тарк этар эканмиз, хотираларимиз у билан қолди. Баланд Қурама тизма тоғлари бағрида олисдан завод узра кўкиш тутун оҳиста юқорига буралиб, бўшлиққа сингиб кетмоқда. Сиртдан осойишта туйилган корхона ичида қайноқ меҳнат жўш урмоқда. У ерда Каримга ўхшаш ўнлаб умрини оловга бағишлаганлар жасорат кўрсатмоқда.

Ҳ. ИКРОМОВ,
Олмалиқ.

Буларнинг диққати фақат бир нарсага — мартен печидан чўмичда олинган пўлатнинг тоби қандайлигига қаратилган. Меҳнат натижасига бўлган зўр қизиқиш металлургларнинг ҳаяжонли ҳаракатлари, юз ифодаларининг жиддийлигидан ҳам сезилиб турибди. Ахир, она-Ватан фахрли касб эгаларидан сифатли ва чидамли маҳсулот кутяптида!

А. Соболев фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

БИЗНИНГ СУҲБАТ

ИСЛОҲОТ САМАРАСИ

Ўзбекистон қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар комбинати саноатимизнинг кўрки, фахри. Унда тайёрланаётган маҳсулотлар халқ хўжалигининг жуда кўп соҳаларида фойдаланиляпти. Айни вақтда талаб ва эҳтиёж тобора ортмоқда. Шуни ҳисобга олиб комбинатда маҳсулот ишлаб чиқариш муттасил кўпаймоқда, сифати яхшиланиб, таннархи арзонлашмоқда. Металлурглар ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширувчи жуда кўп тадбирларни қўлланмоқдалар. Мухбиримиз корхона касаба союз комитетининг раиси ўртоқ Ф. Сулаймоновга коллективнинг шу кунлардаги фаолиятига оид бир қанча саволлар билан мурожаат қилди.

— Коллектив бугун нишонланаётган Бутуниттифоқ металлурглар кунига қанҳай совғалар билан келди?

— Металлургларимизнинг ажойиб анъаналари бор. Улар барча байрам ва айёмларни меҳнат совғалари билан кутиб олишга одатланишган. Бу гал ҳам шундай бўлди. Шу йилнинг олти ойлик ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш плани муваффақиятли адо этилди. Топшириқнинг ҳамма техника-иқтисодий кўрсаткичлари бўйича белгиланган план зиёдаси билан бажарилди.

Ярим йил ичида қўшимча 4,3 процент миқдорида махсулот тайёрладик. Корхонада Улуғ Октябрь революциясининг 50 йиллиги шарафига бошланган мусобақа яхши самара беряпти. Барча ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар унда иштирок этмоқдалар, кўпчилик бу айём шарафига шахсий мажбуриятлар олиб ишлаяпти. Айниқса 4, 5, 8-металлургия цехлари коллективларининг меҳнат зафарлари ҳаммани мамнун этмоқда. Улар корхона бўйича топшириқларнинг бажарилишига салмоқли ҳисса қўшмоқдалар.

Коллективимиз тежамкорлик юзасидан бошланган республика кўригида ҳам актив иштирок этмоқда. Ҳозир ҳар бир цех, участка, бригада ва иш жойида иложи борича кўпроқ материал ва хомашёларни тежаш, бракка йўл қўймаслик, машина-ускуналарининг қувватидан тўла фойдаланишга алоҳида эътибор берилмоқда. Шу туфайли олинаётган фойда миқдори ойдан ойга ортмоқда. Ўтган олти ойда эса пландагидан ташқари 110 минг сўмлик маблағ иқтисод қилинди.

Ишлаб чиқаришни планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системаси, беш кунлик иш ҳафтасини жорий қилиш ишимизнинг рентабеллилик даражасини оширмоқда. Ҳозир бизда ҳар бир сўмлик асосий ва оборот фондлари ҳисобига фойда олиш 0,20 тийинни ташкил этаяпти. Кўринишдан бу жуда арзимаганга ўхшайди. Амалда эса ундай эмас. Худди шу туфайли ҳам ўтган ярим йилликда корхонанинг рентабеллиги топшириқдаги 14,85 ўрнига 15,1 ни ташкил этди.

Бугунги айёмимизда ўзининг ҳалол меҳнати билан коллектив ўртасида шуҳрат қозонган, обрў орттирган ишчиларимиз номини зўр ҳурмат билан тилга олгинг келади. Уларнинг ҳаммасини бирма-бир айтиб ўтиш қийин, албатта. Сим тортувчи Нури Маҳмудова, аппаратчи Риҳси Ўрозалиева, ковкачи Юрий Чуфичев, участка бошлиғи Ҳамид Бадриддинов, диспетчер Мансур Обиджонов ва бошқа ўнлаб металлурглар фахримиз, шону шуҳратимиз бўлиб қолишган.

— Корхонада ишлаб чиқаришни юксалтириш, механизациялаш ва автоматлаштириш борасида кўрилаётган чоралар ҳақида гапириб берсангиз.

— Ҳозирги вақтда бирор завод йўқки, унда ана шу масалаларга эътибор берилмаётган бўлса, Бунинг сабаби маълум. Давримиз шуни талаб қилаяпти. Кўплаб арзон ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқармоқчи бўлган ҳар бир коллектив ишнинг механизация ва автоматизация даражасини оширишни ўзининг диққат марказида сақламоқда. Бизнинг коллективимиз сермеҳнат жараёнларни енгиллаштириш йўлларини қидириб топишда тиним билмаяптилар.

Масалан, химия цехида молибденни экстрацион тутиб қолиш жорий қилинди. Ана шунинг эвазига ҳар йили юз минг сўмликдан кўпроқ иқтисодий фойда кўрамиз. 1-металлургия цехида уч оксидли молибденни тиклаш учун айланувчи печнинг ўрнатилиши 60 минг сўмлик самара беради. Ана шундай бошқа йирик техникавий тадбирлар ҳам амалга оширилди. 3-металлургия цехида кўрилган чора жуда катта фойда келтиряпти. Бу ерда вертикал дистиляторлар ишга туширилди. Натижада яроқли маҳсулотдан металл ажратиб олиш кўпайди, ишлаб чиқариш маданияти ошди. Симни оралиқ қиздириш операциясининг ўзлаштирилиши симларнинг физик-механик сифатларини яхшилашга ёрдам бермоқда.

Айни вақтда корхона маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотлари кадрларнинг техник малакасини ошириш ҳақида муттасил қайғурмоқдалар. Чунки билимдон кадрлар бўлмаса асбоб-ускуналарнинг қувватидан тўла фойдаланиш, уларни самарали эксплуатация қилиш мумкин эмас. Бизда техника ўқувининг турли формалари кенг қўлланиляпти.

— Металлургларнинг маданий-маиший турмуш шароитини яхшилаш йўлида қандай чоралар кўриляпти?

— Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, коллективимизнинг моддий ва маданий турмуш шароитини яхшилаш масалалари ҳар доим эътибор марказида бўлиб келди ва бундан буён ҳам шундай бўлади. Айниқса, кейинги йилларда ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар фаровонлигини ошириш борасида жуда кўп ишлар қилинди. Барча цехларда ишлаб чиқариш маданияти яхшиланди, саноат эстетикаси кенг жорий қилинмоқда.

Металлурглар учун уй-жой қуриш йилдан-йилга кенгаяпти. Бу йил ҳам бир қанча турар-жойлар фойдаланишга топширилди. Байрамимиз арафасида ўнлаб оилалар янги уйларда ҳовли тўйлари ўтказишди, ўз байрамларини шу ерда нишонлашди. Коллективга маданий-маиший хизмат кўрсатиш тобора яхшиланмоқда. Корхона маъмурияти ана шу маҳсулотлар учун кўплаб маблағ ажратаяпти. Шу йилнинг биринчи ярмида фақатгина санаторий ва дам олиш уйларига путёвка олиш учун маъмурият 8600 сўм пул ажратди. Бундан ташқари, касаба союз йўли билан жуда кўп пулсиз ёки арзон баҳоли путёвкалар ишчиларга берилмоқда. Ўтган ойларда 80 дан ортиқ путёвка берилди. 20 киши эса бепул йўлланма билан таъминланди. 60 металлург ўз меҳнат отпускасини туристик саёҳатларда ўтказди.

Ҳашаматли маданият саройи коллективимиз хизматида. Унда турли ҳаваскорлик тўгараклари ишлаб турибди. Яқинда фойдаланишга топширилган спорт саройи ҳар доим физкультура ишқибозлари билан гавжум. 300 га яқин ёшлар спортнинг турли секцияларида шуғулланишмоқда.

Бугунги айёмни муносиб тортиқлар билан кутиб олган металлургларимиз бундан буён ҳам фидокорона меҳнат қиладилар, Улуғ Октябрнинг 50 йиллигига янада юксакроқ марраларни эгаллаш билан нишонлайдилар. Ҳар бир ишчи, инженер-техник ходим ва хизматчининг фикр-зикри шунга қаратилган.

ЛЕНИНЧА РЕВОЛЮЦИОН ТАКТИКА

Улуғ Октябрь инсоният тарихининг нодир зарварақларини ташкил этади. Жаҳонда биринчи пролетар социалистик революциясига бош бўлган Ленин партияси 1917 йилда тарихий ташаббуснинг, синфий кучлар нисбатини ва моментнинг конкрет хусусиятларини тўғри ҳисобга олишнинг буюк намунасини кўрсатди. «Партия революциянинг турли босқичларида,— дейилади КПСС Марказий Комитетининг «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги» Тезисларида,— пухта ва хилма-хил тактика ишлатди, курашнинг тинч ва нотинч, легал ва нолегал воситаларидан фойдаланди, уларни бирга қўшиб олиб бориш қобилиятини, бир форма ва методдан бошқасига ўта билиш маҳоратини намойиш қилди».

Бундан 50 йил муқаддам, 1917 йил июлида рўй берган воқеалар Тезисларда баён қилинган ана шу муҳим хулосаларга ёрқин мисол бўла олади.

1917 йил июль ойида Петроградда рўй берган воқеалар буржуа-демократик революциянинг социалистик революцияга ўсиб ўтишида бурилиш нуқтаси бўлди. Ўша кунларда халқ оммасининг Вақтли ҳукумат контрреволюцион сиёсатидан норозилиги ниҳоятда кучайиб кетганди. Мамлакат иқтисодий ҳалокат ёқасида. Ҳаммаёқда вайроналик, очлик, ишсизлик ва қимматчилик. Йирик капиталист Рябушинскийнинг айтишича, «очликнинг қоқсуяк қўллари» революцияни бўғиб ташлаши керак эди. Май ойида капиталистлар 108 завод ва фабрикани, июнда эса 125, июлда 206 корхонани беркитиб қўйдилар. Деҳқонлар илгаритдан орзу қилиб келган ер ҳали ҳам помешчиклар қўлида эди. Бунинг устига Вақтли ҳукумат 18 июнда фронтда ҳужумга ўтиб, мағлубиятга учради, натижада яна ўн минглаб кишиларнинг ёстиғи қуриди.

Ана шу воқеаларнинг ҳаммаси кенг меҳнаткашлар оммаси олдида Вақтли ҳукуматнинг чинакам башарасини очиб кўрсатди. Омма большевикларнинг ҳаққоний сўзларига борган сари эътибор билан қулоқ сола бошлади. Улар Советлар фойдасига қўш ҳокимиятчиликка чек қўйиш аҳди билан тўлиб-тошгандилар. Шундай қилиб 3 (16) июлда Петроград ишчи ва солдатларининг стихияли намойиши бошланиб кетди. Большевиклар партияси омманинг бу чиқишини ўз вақтида эмас, деб ҳисоблади. Сабаби, мамлакатда ҳали революцион кризис етилмаган эди. Аммо оммани намойишга чиқишдан тўхтатиб қолиш мумкин эмаслиги равшан бўлгач, партия намойишга бошчилик қилишга ва унга тинч ҳамда ташкилий характер беришга қарор қилди. 3 июль кечаси партия Марказий Комитети, кейин эса большевикларнинг Петроград конференцияси резолюция қабул қилиб, унда ишчи ва солдатларни 4 июлда ташкилий тинч намойиш ўтказишга чақирдилар.

Шундай қилиб, 4 (17) июлда «Бутун ҳокимият Советларга!» шиори остида кучли тинч намойиш авж олиб кетди. Питер пролетарлари ва пойтахт гарнизони солдатларига Кронштадт матрослари қўшилдилар. Қизил гвардиячилар олдинги сафларда боришди. Ярим миллион кишидан иборат қудратли намойиш оқими тинчгина Советларнинг Бутунроссия Марказий Ижроия Комитети мажлис ўтказаётган Таврический саройига қараб йўл олди.

Июль кунларидаги «Бутун ҳокимият Советларга!» деган шиор ҳокимиятнинг Советлар қўлига тинч йўл билан ўтиш имкониятини билдирарди. Аммо Марказий Ижроия Комитет раҳбарлиги тепасида турган меньшевик ва эсэрлар Петроград революцион оммаси ҳаракатидан чўчидилар. Улар буржуазия билан алоқани узишни истамадилар, улар бутун ҳокимиятни ўз қўлларига олишдан бош тортибгина қолмай, тинч намойишдан қасос олиш учун Вақтли ҳукуматга розилик ҳам бердилар. Таврический саройида меньшевик ва эсэрлар гап сотиш билан машғул бўлиб турган бир пайтда Петроград кўчаларида мудҳиш қонхўрлик рўй берди. Тинч намойиш қатнашчиларини казаклар, юнкер ва офицерлар болхона, том ва чердаклардан туриб ўққа тутдилар. Петроград кўчалари ишчи ва солдатларнинг қонига бўялди, 400 ишчи ва солдат ўлдирилди ва ярадор қилинди.

Контрреволюцион кучлар ишчилар синфига, большевиклар партияси ва унинг доҳиси В. И. Ленинга қарши ҳужумга ўтди. 4 июлдан 5 июлга ўтар кечаси Марказий Комитет ва большевикларнинг Петроград комитетлари аъзолари Ленин раҳбарлигида кенгаш ўтказиб, намойишни тўхтатиш тўғрисида қарор қабул қиладилар. Кенгаш ишчи ва солдатларга мурожаат қилиб, намойишни тинч ва ташкилий равишда тўхтатиш ҳамда кучларни бундан буёнги курашга тайёрлашга чақиради. «Ҳаёт бизнинг томонда,— дейилган эди чақириқда,— воқеаларнинг бориши бизнинг шиорлар тўғрилигини исботламоқда». Шундай қилиб, большевиклар партияси оқилона тактика қўллаб, ўзининг асосий кучларини контрреволюция зарбасидан сақлаб қолди.

УЛУҒ ОКТЯБРЬ ТАРИХИ САҲИФАЛАРИ

Ишчилар синфи ва барча меҳнаткашларнинг туб манфаатларини ҳимоя қилган, барча партиялар ичида жаҳон империалистик урушини тўхтатишни ва демократик сулҳни талаб қилиб чиққан большевиклар партияси ва унинг доҳиси В. И. Ленинга қарши таъқиб авж олди. 6 (19) июлда Ленин яшаган квартирада тинтув ўтказилди, 7 (20) июлда эса Вақтли ҳукумат Ленинни қамоққа олиш тўғрисида буйруқ берди. Кадетлар, меньшевик ва эсэрлар матбуоти В. И. Ленин ва большевиклар партияси тўғрисида энг қабиҳ уйдирмаларни тарқатдилар, Ильични суд жавобгарлигига тортишни талаб қилдилар. Бу талабни Троцкий, Каменев ва Риков ёқлаб чиқишди, улар Ленин ихтиёрий равишда ўзини Вақтли ҳукумат қўлига топширсин, деб туриб олишди.

Партия Марказий Комитети В. И. Ленин ўзини ҳокимият қўлига топшириши керак, деган фикрга қарши чиқди ва пролетариат доҳисини жуда эҳтиётлик билан ишончли жойга, подпольега яширди. Партия ўзининг ички куч-қудрати ва ишчилар синфи билан мустаҳкам алоқаси туфайли контрреволюция тазйиқига бардош бера олди. У оммага бўлган ўз таъсирини сақлаб қолди ва мустаҳкамлади.

Ишчилар намойишидан қонли қасос олганидан кейин буржуазия омма ишончидан батамом маҳрум бўлди, келишувчи партиялар — меньшевик ва эсэрлар лидерларининг эса буржуа жаллодларининг шериклари сифатида шармандаси чиқди. Советлар тепасида турган бу корчалонлар Марказий Ижроия Комитетни реал ҳокимиятдан маҳрум этиб, Советларни буржуа ҳукуматининг ҳокимиятсиз думига айлантириб қўйдилар. Шундай қилиб, қўш ҳокимиятчилик тугаб, буржуазиянинг ягона ҳокимлиги ўрнатилди. В. И. Ленин таъкидлаганидек, революция ривожида кескин бурилиш бошланди.

Партияга ўзгарган сиёсий вазият муносабати билан оммани тезликда йўналтиришга, революцион кураш тактикаси, методи ва формаларини ўзгартиришга тўғри келди. Зотан революциянинг муваффақияти ана шу масаланинг ҳал этилишига боғлиқ эди.

Ўша даҳшатли кунларда В. И. Ленин революцияга раҳбарлик қилиш фаолиятини бир дақиқа ҳам тўхтатмади. 5 (18) июль билан 24 октябрь (6 ноябрь) оралиғидаги сўнгги подполье даврида В. И. Ленин 60 дан ортиқ мақола, брошюра ва Марказий Комитет, партия ташкилотлари ҳамда партиянинг раҳбар арбобларига мактублар ёзди. Пролетариат ва унинг партияси доҳийнинг салобатли раҳбарлигини ҳар доим сезиб турдилар.

В. И. Лениннинг 10 (23) июлда ёзилган «Сиёсий вазият» тезислари ва «Шиорларга доир» деган брошюраси, «Уч кризис» ва «Конституцион хомхаёлликлар тўғрисида»ги мақолалари июль воқеалари ва ундан кейинги рўй берган чуқур ўзгаришларни тушуниб олишда буюк аҳамиятга эга бўлди. Бу асарлар партияни июль воқеалари ва ундан келиб чиқадиган сабоқларни тўғри баҳолаш билан қуроллантирди. Ленин партия ва халқни буржуазия революцияга қарши курашда янги формаларни қўллашга ўтади, у пролетариатга қарши актив равишда гражданлар урушини тайёрлайди, деб ўз вақтида огоҳлантирди.

Владимир Ильич большевиклар тактика шиорларини ўзгартириш зарурлигини асослаб берди. «Бутун ҳокимият Советларга!» деган шиорни вақтинчалик кун тартибидан олиб қўйишни таклиф этди. Негаки, қўшҳокимиятчилик тамом бўлган бир шароитда бундай шиор нотўғри бўлур эди. Ўзининг революцион мазмунини йўқотган айни замондаги Советлар қўлига ҳокимиятнинг ўтиши халқни алдаш демакдир. Пролетар революциясининг буюк стратеги, айни замонда бу шиорнинг кун тартибидан олиниши большевикларнинг умуман Советлар ҳокимияти учун курашдан воз кечишларини билдирмайди асло, деб, уқтирди. Бу ерда гап июль воқеаларидан кейинги Советлар устида, эсэр ва меньшевикларнинг буржуазия билан келишувига хизмат қилаётган Советлар устида борарди. Умуман, Советлар хусусига келганда эса, деб таълим берди Ленин, улар революциянинг янги этапида пайдо бўлишлари мумкин ва пайдо бўладилар, лекин улар кураш давомида буржуазияга қарши революцион жанг органлари сифатида янгиланган, қайта тузилган Советлар бўлади. Ана ўшанда партия яна «Бутун ҳокимият Советларга!» деган шиорини тиклайди.

Июль воқеаларидан кейин ҳам партиянинг буржуа-демократик революциянинг социалистик революцияга ўсиб ўтишини таъминлашдан иборат, буржуазия ҳокимиятини ағдариш ва пролетариат диктатурасини ўрнатишга қаратилган стратегик йўли ўзгармай қолаверди. Лекин июль воқеалари мақсадга эришиш учун курашнинг форма ва методларини, воситаларини ўзгартиришга олиб келди. Эндиликда контрреволюцион буржуазия ҳокимиятини фақат куч билан ағдариш мумкин эди. Шу муносабат билан кун тартибига ишчи, солдат ва деҳқонларнинг қуролли қўзғолонини тайёрлаш масаласи қўйилди.

Қуролли қўзғолонга тайёрланишга қаратилган ленинча йўл мамлакатдаги янги синфий ситуацияни, революциянинг янгидан кўтарилиши муқаррарлигига бўлган ишончни ифодаларди ва янги шароитда ишчилар синфи учун курашнинг аниқ истиқболини кўрсатиб берарди. Шунинг учун ҳам партия VI съезди қуролли қўзғолонга қаратилган ленинча йўлни қабул қилди.

Ленинча пухта революцион тактикага суянган большевиклар партияси 1917 йил октябрида революцион оммага бош бўлиб, дунёда биринчи социалистик революция ғалабасини таъминлади.

Т. НАЖМИДДИНОВ.

ХУШ ХАБАРЛАР

Адолат опа Рўзиматова Бекобод районидаги Ленин номли колхозда звенога бошчилик қилади. Ишдан бўш вақтларида Адолат опа ўғли Икромжон билан янги келтирилган газета ва журналлар ўқишади. Бу суратни штатсиз фотомухбиримиз Қўзибой Маҳкамов редакциямизга йўллаган.

МАССИВ ЧИРОЙИ

Бундан 5 йил муқаддам Високовольтная массивининг ўрни умрида сув кўрмаган тепа, тепача ва тақир сайҳонликдан иборат эди. Бу ерда на бир дарахт, на ўт-ўлан ўсарди. «Яланғоч» қишлоғи деб аталишининг боиси ҳам шундан бўлса керак. 1964 йилда массивда қурилиш ишлари бошлаб юборилди. Орадан қисқа вақт ўтди. Шонли қурувчиларимизнинг ғайратлари туфайли ҳозирга қадар бу жойда 12 та беш қаватли ҳар бири 72 квартирали 69 та тўрт қаватли, ҳар бири 48 квартирали иморатлар қад кўтарди. Бу уйларда салкам 14 минг киши истиқомат қилмоқда.

3 та ўрта мактаб, 3 та болалар боғчаси ва ясли комбинати, 7 та озиқ-овқат ва саноат моллари магазини, 2 та ошхона, 3 та шифохона, 3 та сабзавот ва мевалар дўкони, маиший хизмат кўрсатиш уйи, дорихона, алоқа бўлими, ёзги кинотеатр ва шу каби бир қанча муассасалар аҳолига намунали хизмат қилаётир.

Йил охирига қадар яна бир неча маданий-маиший хизмат кўрсатиш шохобчалари очиш мўлжалланмоқда. Яқинда 2 та тўрт қаватли, ҳар бири 48 квартирали бино фойдаланишга топширилди. Яна ана шундай 6 та бино қурувчилар қўлидан чиқай деб турибди.

Муҳташам иморатлар ёнидаги яшил манзаралар — барқ уриб ўсаётган ниҳоллару, муаттар ҳиди анқиб турган анвойи гуллар массив жамолини янада очмоқда.

Високовольтная массиви кундан-кунга кенгайиб обод, бўлиб бормоқда.

Қ. ЙЎЛДОШЕВ,
«Тошкент ҳақиқати» штатсиз мухбири.

АЛОҚАЧИЛАР САФИГА

Тошкент Алоқа электротехника институтини ҳар йили жуда кўп ёшлар тамомлаб, ишлаб чиқаришга йўлланма оладилар. Институт қучоғида кечки, сиртқи ва кундузги бўлимлар бўлиб, унда мингдан ортиқ студентлар турли соҳалар бўйича таҳсил кўради.

Бу йил институтнинг сиртқи бўлими бўйича 69 радист, 24 телефон-телеграф мутахассиси ва бир неча бошқа касб эгаси тайёрлантан бўлса, кечки бўлимда ҳам кўплаб ёшлар диплом оладилар.

Ҳозир институтнинг кундузги бўлимида ўқаётган 116 студент давлат имтиҳонларига пухта тайёргарлик кўрмоқда. Булар декабрь ойида институтни битириб чиқишади.

Шу кунларда институт янги ўқув корпуслари, ётоқхоналари кенгайтирилмоқда. Бу йил 1100 дан ортиқ йигит-қиз институтга қабул қилинади.

ҲАЁТГА ЙЎЛЛАНМА

Тошкент қишлоқ хўжалик институти республикамизнинг бепоён далаларида ишлаш учун кўплаб мутахассисларни етказиб бермоқда. Институтнинг турли факультетларида ўқиган 600 дан ортиқ студент Қарши, Сирдарё чўлларига ва Андижон, Бухоро, Самарқанд, Сурхондарё каби областларга йўлланма олди.

Пойтахтимиздаги ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти ҳам кўплаб инженерлар етказиб бермоқда. Бу институт қучоғида СССР гражданларидан ташқари хорижий мамлакатлардан — Куба ва Ганадан келган ёшларни ҳам учратиш мумкин. Яқинда улардан бир группаси институтни битириб, инженерлик касбини эгаллади.

С. СУЛТОНОВ.

ОБОД ҚИШЛОҚ

Навоий номли колхоз кейинги йиллар ичида тубдан ўзгарди. Эгри кўчалар ўрнида бунёд этилган кенг ва равон асфальт йўллар, шу йўлларнинг икки четида қад кўтарган янги шинам уй-жойлар киши дилини хушнуд этади.

Кейинги икки йил ичида колхознинг биринчи ва иккинчи участкасида 31 та уй-жой қурилиб пахтакорлар учун фойдаланишга топширилди. Колхоз правлениеси ҳам янги бинога кўчиб чиқди. Бу соҳада Бекобод район колхозлараро қурилиш ташкилоти коллективи ташаббус кўрсатиб ишлади.

Бекобод районидаги бу колхознинг қайси участкасига борманг, деҳқонларга ҳар хил маданий-маиший хизмат кўрсатилаётганлигини кўрасиз. Колхознинг бешта участкасида 10 та савдо шохобчаси, қишлоқ универмаги, қатор ошхоналар, 35 койкали касалхона ҳамда тўрт медицина пункти ишлаб турибди. Бундан ташқари 1500 ўқувчига мўлжалланган 3 та мактаб, 2 та кутубхона ва клублар ҳам колхозчилар хизматида.

Ҳ. ОТАҚУЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» материаллари изидан

„МЕНДАН КЕТГУНЧА“

Шу сарлавҳа остида газетамизнинг шу йил 17 май сонида Октябрь массивининг «Бирлик» участкасида йўл қурилиш ишларини қўл учида пала-партиш бажариб кетган Чирчиқ шаҳар йўл қурилиши бошқармасининг ходимлари ҳақида танқидий мақола босилган эди.

Октябрь район коммунал хўжалик бўлими шу мақола юзасидан текшириш ўтказганда газетадаги танқидий фикрлар тўла тасдиқланган. Чирчиқ йўл қурилиши бошқармасининг қурувчилари асфальт тагига ётқизиладиган тош-шағалларни нормадан анча кам солганлиги, бунинг устига кўпчилик йўлларга асфальт нормадагидан кам ётқизилганлиги маълум бўлди. Оқибатда янги қўлдан чиқарилган йўллар кўп ўтмай ўнқир-чўнқир бўлиб, яроқсиз ҳолга келган. Шунингдек, бу қурувчилар автобус тўхташ жойларини ҳам текислаб, тош-шағал тўкишни насия қилиб жўнаб кетишган.

Октябрь район коммунал хўжалик бўлимининг мудири ўртоқ К. Файзиевнинг редакцияга хабар қилишича Октябрь массивининг «Бирлик» участкасидаги сифатсиз қурилган йўлларни ремонт қилиш Тошкент шаҳар ижроия комитетининг йўл қурилиш-эксплуатация трестидан сўралган.

* * *

„ТЕЛЕФОН МУАММОСИ“

Газетамизнинг шу йил 17 май сонида юқоридаги сарлавҳа билан босилган мақолада Орджоникидзе районидаги Қибрай алоқа бўлимида бошқа шаҳарлар билан телефон орқали гаплашиш қийинлиги, ҳатто кабинада телефон аппарати ўрнатилмаган, натижада алоқа бўлимига келувчилар узоқ-яқиндаги ёру-биродарлари билан гаплашолмай қаттиқ ранжиб кетаётганликлари танқид қилинган эди.

Мазкур мақолага область алоқа бошқармаси бошлиғининг ўринбосари ўртоқ М. Алимов яқинда жавоб хати йўллади. Унда айтилишича, мақола район алоқа бўлимлари ходимлари ўртасида муҳокама қилинган. Газета танқиди тўғри деб топилган. Алоқа бўлими бошлиғи А. И. Саблина ҳамда эксплуатация участкасининг бошлиғи И. С. Гашенко ўртоқлар ишда контролликни бўшаштириб юборганликлари сабабли телефон линияларида профилактик ишлар ўз вақтида ўтказиб турилмаган, натижада телефон трубкаларида овозни етказиб бериш сифати анча ёмонлашган, шаҳарлараро гаплашиш телефон пунктининг иши ҳам яхши ташкил этилмаган.

Маъмуриятнинг буйруғи билан электромеханик Мадаминовга виговор берилган. И. С. Гашенко, А. И. Саблина ўртоқлар қаттиқ огоҳлантирилган. Шаҳарлараро телефон пункти ишини яхшилаш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланган.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

БОШ АССАМБЛЕЯНИНГ МАЖЛИСИДА

НЬЮ-ЙОРК, 14 июль. (ТАСС). Бош Ассамблея фавқулодда махсус сессиясининг неча кундузги мажлиси Қуддус шаҳри статусини Исроил қонунга хилоф равишда ўзгартирганлиги масаласига бағишланди. Мажлисда сўзга чиққан Афғонистон, Венгрия ва Украина ССР вакиллари Исроил Бош Ассамблея қарорини бажаришни рад этганлигини, Бирлашган Миллатлар Ташкилотига дағдаға қилганлигини таъкидлаб ўтдилар.

Исроил агрессиясига нисбатан беарволик агрессорни бундан ҳам қабиҳ ҳаракатлар қилишга рағбатлантирганлигига эътибор берилди.

Афғонистон делегати доктор Равон Фарҳодий Қуддус шаҳри масаласининг моҳияти Исроил қуролли агрессия натижасида Иордания территориясининг бир қисмини зўравонлик билан оккупация қилишдан иборат эканлигини кўрсатди.

Афғонистон делегати таъкидлаб ўтдики, Бош Ассамблеянинг бурчи — Тель-Авив ҳукуматининг Қуддус шаҳри статусини ўзгартирувчи барча тадбирларни бекор қилишни қатъий талаб этишдан, хавфсизлик кенгашининг бурчи эса, шу қарорга Исроилни бўйсунишга мажбур этиш чоралари кўришдан иборатдир.

Венгрия вакили К. Чатордаи Қуддус шаҳрининг ўзлаштириб олиниши Исроилнинг босқинчилик сиёсатини, унинг БМТ аъзоси сифатида ўз мажбуриятларини менсимаётганлигини акс эттиради, деди. Бу аннекция билан биргаликда Қуддус шаҳридаги «маънавий» ва «диний» манфаатлар тўғрисидаги ғаразли мақсадларини сурбетларча олға сурмоқда. Исроилликларнинг устунлиги ва арабларнинг ўз ишларини бошқаришга қодир эмаслиги тўғрисида, Қуддус шаҳридаги «Исроил мўъжизаси» тўғрисида шовинистик пропаганда қилинмоқда. Бу «мўъжиза»нинг асл маъноси уй-жойларни вайрон қилиш ва шаҳардаги араб аҳолисини қувиб юборишдан иборатдир.

Бош империалистик давлат — АҚШ билан тил бириктирмай ва унинг мададини олмай Исроил бундай қабиҳ ҳаракатлар қилолмасди, деб таъкидлади Венгрия делегати. Бу тил бириктирув тинчлик ишини жуда катта хавф остида қолдиради. Территорияларни босиб олиш ва араб аҳолисини таъқиб этиш Яқин Шарқдаги кескинликни ва яна ҳарбий жанжал бошланиб кетиш хавфини кучайтиради.

Венгрия делегати айтдики, социалистик мамлакатлар вакилларининг Будапештдаги кенгашида араб мамлакатлари позициясини қатъий қувватлаяжакларини яна бир бор таъкидладилар.

Украина ССР ташқи ишлар министри Д. З. Белоколос Яқин Шарқдаги аҳвол ниҳоятда кескинлигича қолаётир, деди. Исроил ҳукмдорлари АҚШ, Англия ва бошқа империалистик давлатларнинг ҳомийлигидан фойдаланиб, тинчликка сурбетларча дағдаға қилмоқдалар.

У, Бош Ассамблеянинг Қуддус шаҳри Иордания қисмига нисбатан Исроил кўрган чораларнинг қонунга хилофлиги тўғрисида чиқарган резолюцияси БМТ аъзоларидан қарийб 100 мамлакат овози билан қабул қилинганлигини эслатиб ўтди. Бироқ, Исроил ҳукуматининг резолюция қабул қилганидан сўнгги ҳатти-ҳаракатлари шуни кўрсатмоқдаки, у, араб давлатларининг босиб олинган территорияларидан қўшинларини чиқариб олиб кетиш тўғрисида Бош Ассамблея овозига қулоқ солмай, БМТ аъзоларидан иборат кўпчилик давлатларнинг хоҳиш-иродасини намойишкорона писанд этмаяпти.

Ҳозирги кундаги энг муҳим ва энг зарур иш Исроил қўшинларини шу йилнинг 5 июнига қадар эгаллаган линияга дарҳол чиқариб олиб кетишдан иборатдир, деб таъкидлади. Украина ССР Ташқи ишлар министри. Қуддус шаҳри Иордания қисмининг қонунга хилоф равишда зўравонлик билан босиб олингани тўғрисида Бош Ассамблея чиқарган резолюцияни сўзсиз бажармоқ зарур.

Муҳокама қилинаётган проблеманинг шошилинч характерда эканлигини назарда тутиб, Бош Ассамблеянинг раиси Пежван делегатларни Қуддус шаҳри тўғрисидаги мунозарани 18 июль эрталабки мажлисидан кечиктирмай тугатишга ва ўша куни қабул қилинадиган резолюция лойиҳасини кўра бошлашга чақирди.

ИРОҚДА РЕВОЛЮЦИЯНИНГ 9 ЙИЛЛИГИ

БАҒДОД, 14 июль. (ТАСС). Ироқ халқи бугун 1958 йил 14 июлда бўлиб ўтган ва монархияни ағдариб, мамлакатни империалистлар ҳукмронлигидан озод қилган ҳамда социал тараққиёт йўлини очиб берган революциянинг тўққиз йиллигини нишонлайди. Ана шу революция натижасида Бағдод ҳарбий пакти занжирлари узиб ташланди, шу туфайли ҳозирги вақтда ўтказилаётган ер ислоҳоти тўғрисида қонун қабул қилинди. Ироқ социалистик мамлакатлар билан яхши иқтисодий ва сиёсий алоқалар ўрнатди.

Ироқ билан Совет Иттифоқи ўртасида иқтисодий муносабатлар муваффақиятли ривожланмоқда. Араб—Исроил можароси вақтида Совет Иттифоқи араб мамлакатларини қўллаб-қувватлаганлигини Ироқ халқи мамнуният билан кутиб олди.

„Сервейор—4“ учирилди

НЬЮ-ЙОРК, 14 июль. (ТАСС). Бугун маҳаллий вақт билан соат 7 дан 53 минут ўтганида «Сервейор-4» автоматик станцияси Кеннеди бурунидан Ой томон учирилди. Программага мувофиқ, автомат станция парвоз вақтидан 62 соат ўтгач, Ойга юмшоқ қўниши керак. «Сервейор-4» дастлаб 13 июлда учирилмоқчи эди, аммо станциянинг энергетика системасида нуқсонлар бўлганлиги сабабли бир сутка кечикиб учирилди.

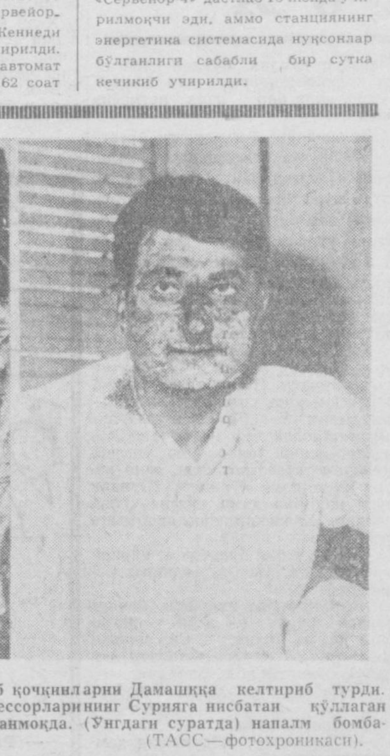

Сурия. Агрессия кунлари автобуслар Исроил ҳарбийлари қуршаб олган районлардан юзлаб қочқинларни Дамашққа келтириб турди. (Чапдаги суратда) бир группа қочқинлар Дамашқда. Дамашқ касалхоналарида Исроил агрессорларининг Сурияга нисбатан қўллаган напалм бомбалари натижасида жароҳатланган ҳарбий хизматдагилар ва шаҳар аҳолиси даволанмоқда. (Ўнгдаги суратда) напалм бомбасидан куйган суриялик.
(ТАСС—фотохроникаси).

ҚАТЪИЙ АҲД

УЛАН-БАТОР, 14 июль. (ТАСС). Монголия жамоатчилиги, матбуоти ва радиоси социалистик мамлакатлар қардош партиялари ва ҳукуматлари раҳбарларининг Будапештда бўлиб ўтган кенгаши якунларига катта аҳамият бермоқда.

Будапешт кенгаши тўғрисидаги информацион билдиришнинг тўла текстини бугун эшиттирган Улан-Батор радиоси ўз шарҳларида Совет Иттифоқи бошчилигидаги социалистик мамлакатлар Исроил агрессияси оқибатларини тугатиш, араб давлатларининг босиб олинган территорияларидан Исроил қўшинларининг дарҳол чиқариб олиб кетилиши учун араблар олиб бораётган адолатли курашга бундан буён ҳам ҳар томонлама мадад беришга қатъий аҳд қилганликларини яна бир бор намойиш қилдилар, деб таъкидлайди.

ТОКИО, 14 июль. (ТАСС). Япония матбуоти социалистик мамлакатлар қардош партиялари ва ҳукуматлари раҳбарларининг Будапештда бўлиб ўтган кенгаши тўғрисида «Арабларга ёрдам кучайтирилади», «СССР ва Шарқий Европа мамлакатлари араб мамлакатларининг Исроил қўшинларини чиқартириб юбориш учун курашига мадад беришни давом эттиради» деган сарлавҳалар остида хабарлар босиб чиқарди.

«Санкэй симбун» газетасининг Москвадаги мухбири берган шарҳида ёзадики, Будапештдаги кенгаш қўйилган қадамларга якун ясаб, янги тадбирларни муҳокама қилди ва Яқин Шарққа нисбатан тутадиган ўз сиёсатини уйғунлаштириб олди. Мухбир, кенгаш тўғрисида берилган информацион билдиришда араб мамлакатларининг мудофаа қобилиятини кучайтириш юзасидан кўриладиган тадбирлар тўғрисида биринчи марта равшан гапирилганлигини алоҳида таъкидлаб ўтган.

БЕЛГРАД, 14 июль. (ТАСС). Югославия халқ армиясининг органи» Народна армия» газетаси бугунги сонининг бош мақоласида: етти социалистик мамлакат раҳбарларининг Будапештда бўлган кенгаши жаҳондаги империализмга қарши барча кучларни жипслаштиради, агрессияга қарши туриш учун уларни бирлаштиради.

«Рад» газетаси берган шарҳида қуйидагиларни таъкидлайди: Будапешт кенгаши қатнашчиларининг араблар территориясини оккупация қилиш давом эттирилаётганлигига қарши тутган мустаҳкам позицияси социалистик мамлакатлар агрессияси оқибатларини тугатиш учун курашни катта ғайрат билан давом эттиришга аҳд қилганликларидан далолат беради.

ДАМ ОЛИШ САҲИФАСИ

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

А. Навоий номидаги давлат академик опера ва балет Катта театри биносида яқинда Афғонистон санъаткорларининг концертлари муваффақият билан ўтди. Артистлар ўзларининг бой репертуарлари, миллий куйлари ва ёқимли қўшиқлари билан томошабинларда катта таассурот қолдирди. Машҳур афғон артисти Золаннинг қизиқарли чиқишлари олқишларга сазовор бўлди. Суратларда: артист Золан қўшиқ ижро этмоқда. (пастда) Афғонистон радиоси миллий халқ чолғу асбоблари ансамбли.

С. Мусаев фотолари.

● ● ●

ЯНГИ ШЕЪРЛАР

КУЙ

Куйлар, куйлар
О, дилбар куйлар! —
Юракка йўл топаолгансиз.
Завқ-шавқ олиб, лаззатда ўйлар..
Ҳаёт билан мангу қолгансиз.
Ана, сўнгсиз, туби йўқ осмон,
Кўз сузарди, гўё жонон қиз.
Сизнинг билан бўлди у макон,
Қаршимизда букун чўкди тиз.
Ана, Жўшқин океан бўзлар, —
Дегандайин мен ман бепоён,
Сиз-ла бизнинг қудратни сўзлар...
Измимизда, у ҳам қадрдон,
Ана, чаман, олтин она ер,
Гул юзини этиб у кўз-кўз:
— Сиз бор, мен бор, миннатдорман, —
дер,
Мақтовга етишмайди сўз.
Куйлар, куйлар
О, дилбар куйлар! —
Юракка йўл топаолгансиз.
Завқ-шавқ олиб, лаззатда — ўйлар...
Сиз-ла ғолиб, ҳар соҳада биз.

Тўлқин РАЖАБИЙ.

ҚОШЛАРИНГ

Ўсма қўймасдан туриб жонга жафодир қошларинг,
Ўсма қўйса билмадим, жонга нетодир қошларинг.
Қайда ноз устига нозли қошинг-у, қайда ҳилол.
Янги ойни ер фараз қилсак, самодир қошларинг.
Ўхшатурлар одатан қайрилма қошни ёйга,
Мен ҳам ўхшатдим анга, деди: хатодир. қошларинг.
Мен дедим: мужгонлари дил сайдига отмоқда ўқ,
Дейди: мужгонлар эмас, ғамзам отодир, қошларинг.
Қоматинг сарви равону сочларинг анбарсимон,
Кўзларинг наргис эса, меҳри-гиёдир қошларинг.
Қад эмас, қўзғар қиёмат, қўзғаса ушшоқаро,
Қош эмас, ишқ аҳлига битган балодир қошларинг.
Қош учирма, хаста тандан токи жонлар учмасин,
Севги ҳаққи жону танга можародир қошларинг.
Мен дедим: боис недир, қоним тўкарсан бегуноҳ?
Дейди: билмайсанми? Бу—қўлга хинодир, қошларинг.
Ишқ девонига шаксиз бўлғусидир шоҳбайт,
Шул сабабдан ҳам йирик ҳарфи қародир қошларинг.
Ул қалам қошинг хаёли қўлга тутқизди қалам,
Ушбу боисдан ёзишга ибтидодир қошларинг.
Қошларинг васфига Васфий шеър иншо айлади,
Шеърининг ҳар мисраига бир жилодир қошларинг.

М. ВАСФИЙ.

ИЛҲОМ ҚАНОТИДА

Ёш шоир илҳом қанотида самога парвоз этади, сайёралар сайридан. фазодаги ҳисларидан лирик мисралар бунёдга келади, уни китобхонлар мушоҳидасига ҳавола этади, ўқинг, уларда янгиликлар топганлигим билинадими, дейди.

Янгилик—илҳом қаноти. Ёш шоир Муҳаммад Алининг Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети «Ёш гвардия» нашриёти томонидан яқинда нашр этилган илк шеърлар тўплами «Фазодаги ҳислар» деб аталади.

Тўпламни варақлар экансиз, ёш қалам соҳибининг адабиёт майдонига қандай йўллар билан илк қадам қўйиб келаётганлигини, унинг дастлабки шеърлари нималарга бағишланганлигини кўз олдингизга келтирасиз.

Орзу-изланиш ижодий йўлнинг машаққатли сўқмоқларидир. Бу сўқмоқлардан ошиб ўтиш, камолот довонларининг нурли чўққиларига етиб бориш ҳар бир ижодкорнинг эзгу ниятидир. Муҳаммад Али ҳам ўзининг шеърият майдонига қўйган биринчи қадамини ана шу ижодий изланишнинг машаққатли сўқмоқларидан бошлайди.

Ёшлик орзуси самодай бепоён, баҳор шабадаларидай оромбахш ва бениҳоядир. У, ўзининг қизиқувчанлиги, билувчанлиги ва бутун оламни қамраб олишга интилганлиги билан гўзал ва навқирондир. Ёш шоир шеърларида ҳам коинот сирларини билиш, ер меҳри билан ажойиботлар бунёдга келаётганлигини тараннум этиш асосий мавзу бўлган. Планетамизда ва ундан ташқарида бўлаётган воқеалар илҳом соҳибини қизиқтиради, уни шеър тили билан ўз юрак сирларини ошкор этишга ундайди.

Фусункор тожини айлаб ҳадя,
Мени оғушида эркалар қуёш.

ТАНҚИД ВА ТАҚРИЗ

Дилдори ёдига тушмасин дея
Ноз этиб елкамга ой қўяди бош.
Кетма дейди фазо,
Кетма дейди кўк,
Ром этмоқчи бўлар
Имлаб бағрига!
Ер балки кўҳнароқ,
Балки у хунук,
Бироқ яқинроқдир
Инсон қалбига!
(«Фазодаги ҳислар»дан)

Тўпламдаги кўпчилик шеърларда юқоридаги лирик мушоҳадасини ифода этган шоир илҳом қанотида фазога кўтарилиб, ундан ерга қарайди ердаги воқеаларни шеър тили билан таҳлил этади, қарама-қарши воқеаларга дуч келганда, улар ҳақида ўз муносабатларини билдиради.

Муҳаммад Али қишлоқда туғилди, унинг ёшлиги Сирдарё бўйларида, Бекобод қирларида ўтди. Ўзининг дастлабки шеърларини ана шу дилрабо жойларда ёзди. Унинг «Далаларга қилайлик таъзим», «Қишлоқ қизига», «Улоқ» ва бошқа шеърларида қишлоқ темаси, ёшлик йилларининг лирик таассуротлари тараннум этилади.

Муҳаммад Али ўрта мактабни тамомлагандан кейин Москвадаги М. Горький номли адабиёт институтига бориб ўқиди. Буюк устозлар қўлида таълим олди. Ижодиёт чаманида сайр этиб, ўзининг илк илҳом ғунчаларини бунёдга келтирди. Тўпламдаги бир қанча шеърлар ана шу студентлик йилларида ёзилган шеърлардир. Уларда Россия ўрмонларининг мусаффо ҳавоси, ажойиб кишиларнинг улкан қалби киши кўз олдида намоён бўлади.

Муҳаммад Алининг биринчи тўплами кишини қувонтирди. Унда анча пишиқ, сайқал берилган, жўшқин қалб ҳарорати билан ёзилган шеърлар бор. Шоир оригинал ифода, ёрқин бадиий бўёқлар топишга ва олинган темани жонлантириб кўрсатишга ҳаракат қилади. Бу изланувчи ёш шоирнинг ижодий истиқболидан умидбахш белгидир.

Тўплам юқорида айтганимиздек, ёш шоир илҳомининг дастлабки армуғони, ижодий гулдастасидир. Бу илк гулдастанинг ичида баъзи рангсиз ғунчалар ҳам учраб қолади. Уларнинг муаттар бўйларини, гўзал кўркларини ҳис эта олмайсиз. «Бўлдим ажиб шаҳарларда мен», «Йиғлаётган гўдакка» ва бошқа шеърларда бадиий тасвир воситаларидан пухта фойдаланмаган. Эмузиклик, йиғлаётган гўдакка юракни кенг қилғил, йўқса яшаш борасида ўйлаш ортиқча, дейди шоир. Балки ҳали тилга кирмаган бола яшаш бораси учун онасини қумсаб йиғлаётгандир, унинг йиғиси бир пастдан кейинги ғунча кулгиси, ҳаёт тантанасига айланар.

Муҳаммад Али ўқишни тамомлаб, олий билим олди, ижод майдонида бардам қадам ташлаб бормоқда. Унинг шеърлари кишини эътиборини ўзига тортади, ўз ҳарорати ва нафосати билан жозибали туюлади. Бу нафосат ёш қалам соҳибининг янги шеърларида янада баркамол бўлишини истаймиз.

Н. ЭГАМНАЗАРОВ.

ЎКИНЧ

ҲИКОЯ

Ўғлим Дилшодни боғчага элтиб қўйдим дегунча жажжигина бир қизалоқнинг олдига чопқиллаб бориб, у билан, бирга ўйнаб кетади. Қизалоқ кўзимга шу қадар иссиқ кўринар, унинг тим қора кўзлари, жингалак сочлари алла кимни эслатарди.

Кунларнинг бирида унга яхшироқ тикилиб боқдим. Қарадим-у, бир лаҳза юрагим орзиқиб кетди. Томоғимга аччиқ бир нарса қадалди. Болалик хотираларим туғён урди. Ҳаёлим паришон, бутун вужудимни ўтмишим, масъуд ёшлик дамлари банд этган эди...

Шаҳарнинг чеккасида каттагина боғимиз бўлиб, унинг этагидан кичкина ариқ ўтарди. Ариқнинг ҳар икки бетини шохлари қалинлашиб кетган наъматак ўраб ётарди. Сув бирмунча нураб, пастлашиб қолган пахса девор тагида қўшнимиз Санобарларникига оқиб чиқарди. Узун ёз кунлари Санобар билан бирга-бирга шу ариқ бўйида ҳар турли ўтлардан оқизоқ қилар, лойдан ўйинчоқлар ясардик. Бу ўйинга шундай берилиб кетар эдикки, ҳатто оналаримиз тушликка уч-тўрт марта чақирганларидагина ажралишар, шунда ҳам дастурхондан бир бурда нон олиб ўйинга машғул бўлардик. Мен Санобарни чақирмоқчи бўлсам олмага ёки бир боғ барра ўтга ип боғлаб ариқдан оқизоқ чиқарардим.

Наъматак гуллаган баҳор фасли ҳаммадан нашъали бўларди. Худди устига оппоқ чойшаб ўраб қўйгандек. Унинг муаттар иси бутун маҳаллага тараларди. Олдин эртаги ўригимиз гуллармиди ёки наъматак, бунисини яхши эслолмайман.

Эҳ-ҳе... ўша кунлар, бахтиёр болалигим...

У беғубор дамларни эслаганда юраги орзиқмаган инсон бормикин дунёда!

Орқамга попкамни осиб олиб қип-қизил галстукни ҳил-пиратиб мактабга қатнаган дамларим шўх кулиб, қувалашиб чопиб юрган ёшлик онларим, қаёққа кетдингиз, деб қичқиргим келади гоҳо. Чеккамда оқ толалар кўпайган сари чуқурроқ эслайман ўша фаслларни.

Наъматак остидан жилдираб оққан сувлар болалигимни оқизоқдек олиб кетди. Лекин дилда аламли, аммо ёқимли хотиралар, ўчмас излар қолди.

Ўрта мактабни битиргунча Санобар билан бирга ўқидик... Ўн йил... Институтга кирган даврларимизда бу беғубор ўртоқлик мураккаблашиб, муҳаббатга айлана борди. Кўришишни орзиқиб кутадиган, бир-биримизга нигоҳимиз тушганда энтикадиган бўлиб қолдик. Лекин арзи муҳаббат қилишга ҳар иккимиз ҳам ботина олмасдик.

Санобар маҳаллада ягона қиз эди. Менинг кўзимгагина шундай эмасди. Буни ҳамма ўртоқларим, қўни-қўшнилар ҳам эътироф этишарди. Қалдирғоч қанотидек қайрилиб, бир-бири билан пайваста турган қоп-қора камондек қошлари, орқага бир оз қайрилиб турган узун киприклари, зулукдек қоп-қора қўнғироқ сочлари, сарв қадди-қомати, учига томон ингичкалашиб кетган жажжи бармоқлар, дудоғини кўз-кўз қилиб турган нуқрадек хол... Ҳаммаси, ҳаммаси эртаклардаги париларни эслатарди. Унинг устига майин товуши, ширин сўзи, одоби, ўткир, зеҳни... Қайси бирини айтай. У кун сайин ҳусн очар, ҳар гал учрашганда лол қолдирарди мени.

Пинҳона севгининг ўтида куйиб пишиб юрган кезларим эди. Абдумажид деган ҳаммаҳалла ўртоғим билан бир ошнамизнинг тўйида ўлтиришиб қолдик. Очиғини айтсам, қизларга нисбатан шилқимроқ бўлгани учун ич-ичимдан ҳушламай юрардим уни. Бир-икки қадаҳ вино ичилгандан кейин мен томон яқинлашиб:

— Менга қара, вей Шарифжон, қўшнинг Санобар жуда етилибтими? — у икки қўлини ҳаволатиб, кўзачанинг шаклини чиздида, ўнг қўлининг бош бармоғини тикка қилиб, «во», — деди.

Жондан азиз кишим тўғрисида шунақа бачкана сўз очилгани учун вужудимни титроқ босди. Ўзимни босишим, сир бой бермаслигим даркор, унга қарадим. У ҳамон сўзида давом этарди.

— Яқинда биз Санобар билан «Победа» кўлига бордик, қайиқларда роса суздик. Кўлнинг ўртасига борганда икки бетидан ўпиб олдим. Бай-бай-бай... Энди ғазабим қайнаб кетди, унинг беўхшов овозини ўчиргим, лақма тилларини суғириб олгим келди-ю, шунда ҳам ўзимни вазмин тутиб:

— Қўйсангчи бўлмаган гапларни. У сен ўйлаган қизлардан эмас, — дедим қатъий оҳангда. бу ноҳуш суҳбатни тезроқ тугатиш ниятида.

— Вой нодон-ей, қизларни билмайсан. Яхши гапирсанг лаққа тушади. Бирга кинога тушдинг-ми, тамом. Сен билан юришга рози бўлгани. Дангалчи бўлиш керак, дангалчи.

— Бас қиласанми, йўқми? — Бошқа гаплардан гапирсангчи.

— Ээ, Санобарни яхши кўраман дегин — салмоқланди у. Эссизгина, билганимда уни ўпиб олмаган бўлардим.

— Аблаҳ! — ўрнимдан туриб, эшикка чиқиб кетаётганимда:

— Вой соддаей. Қизларга ишониб юрибди. Вой каллаварамей деб вайсаб қолди у.

Шу тун менинг ҳаётимда энг қоронғу тунлардан бири бўлди. Кутилмаган зарбдан оғрирди кўнгил. Абдумажиднинг сўзлари кўз ўнгимда гавдаланар, нафис туйғумни топтар, ўрнида телбалардек тўлғонардим. Тонг отгунча мижжа қоқмай чиқдим.

Аксига олиб эртасига институтга кетаётганимда Санобар ҳам ўз дарвозасидан чиқиб рўпара келиб қолса бўладими. Одатдагидек майин овоз билан:

— Салом Шарифжон, — деган эди, мен бир ўқрайдим-у, терс ўгирилиб кетавердим.

Шу-шу бўлди-ю, уни кўрганда мен, мени кўрганда у тескари қараб ўтадиган бўлдик.

Дилимнинг аллақаерларида яшириниб ётган ҳислар туғён урган сари «йўқ-йўқ... у бевафо» деб ўзимга тасалли бераман.

Бир кун трамвайда Абдумажиднинг Санобар билан чақчақлашиб, келаётганларини кўрганимдан кейин, эшитганларимга ҳеч шубҳа қолмади. Санобарга илгари қанчалик муҳаббат қўйган бўлсам, унга шунча қаттиқ нафрат билан қарайдиган бўлиб қолдим.

Институтни битиргандан бир йил кейин Санобар турмушга чиқиб кетди. Мен ҳам уйландим. Фарзанд кўрдик. Бундай қараганда нолийдиган ерим ҳам йўқдай. Аммо, қалб бир дарз кетмасин экан...

Дилшоднинг боғчасидаги ўртоғи — жажжи қиз Санобарнинг болалигини эслатган эди менга. Улар жуда-жуда ўхшаб кетишарди. Қизчани ким олиб келаркин, онаси ўзига ўхшаганмикин деб уч-тўрт кун қизчани тўладан келган, кўҳжуда келишган басавлат киши етаклаб келарди уни. Ниҳоят бир кун қизчани тўладан келган, кўҳликкина жувон олиб келди.

Қай кўз билан қарайки, бу — ўша Санобар эди. Ўзимни ортиқ тута олмадим. Истиқболига чиқиб бошимни қуйи солганча «салом» дея олдим. У қаради-ю, кўзларига ишонмагандай бир нафас тикилиб қолди, лекин ўзини тез ўнглаб, мулойим табассум қилди, яқин келиб жуда илиқ кўришди. Шундан сўнг иккимиз ҳам сўзсиз туриб қолдик. Ҳаяжонимизни яширишга уринардик.

— Ўн уч йил бўлибди-я, кўришмаганимизга. Қаерда эдингиз Санобархон?

— Фарғонада ишладик, бунинг дадаси билан, — деди у қизчасига ишора қилиб. — Сиз мендан сабабсиз юз ўгирганингиздан кейин Тошкентда қола олмадим.

— Сабаби бор эди-да, Санобархон!

— Қандай сабаб?

— Яширманг, Абдумажид ҳаммасини айтган.

— Абдумажид?! Нима дейиши мумкин?

— Сиз билан...

— А!

— Ҳа.

— Шундай бўлмағур гапларга ишонган бўлсангиз, бирга турмуш қурмаганимиз ҳам яхши бўлган экан. У бебурд кўп марта севги изҳор қилганда рад жавобини берган эдим. Шунинг учун ўч олмоқчи бўлганда. Сиз бўлсангиз...

Аянчли аҳволда қолган эдим. Қани энди ўша бўҳтончини кўрсам-у, эзиб ташласам.

— Саломат бўлинг, хайр Шарифжон, — деб бурилиб узоқлашди Санобар.

— Тўхтанг, бир нафасгина тўхтанг. Айтинг. Ҳаётингиз...

— Яхши. Ўртоғим билан илмий текшириш институтида ишлаяпмиз. Улар докторлик диссертациясини ёзяптилар. Мен бўлсам кандидатлик, — деди ва қўшиб қўйди, — катта ўғлимизнинг исмини Шарифжон қўйганмиз, мана бу қизчамиз Наргис, — деди у, — менинг Дилшодим билан қўл ушлашиб кетаётган қизчасини кўрсатиб.

Хайрлашиб асфальт йўлда турган ҳаворанг «Волга»га ўтириб кетди Санобар.

Ҳали юмшоқ, тўқ сариқ ҳазонларни аста босиб бошимни қуйи солиб олганимча бораяпман. Кўчанинг четидаги ариқда оқаётган куз сувига термуламан. Ипга боғланган бир боғ ўт — оқизоқ сузиб борарди. Ҳеч тўхтамай оқарди у.

Шуҳрат ҚОСИМОВ.

ФУТБОЛ

МУНОСИБ ЎРИНБОСАРЛАР БОРМИ?

Ўтган куни «Пахтакор» «Б» классида қатнашаётган Ўзбекистон командаларидан ташкил топган терма команда билан ўртоқлик учрашувини ўтказди.

Пахтакорчилар устози Е. Валицкий судьялар хонасида протоколни тўлғизар экан, бу ўйиндан мақсад иккинчи эшелонда муносиб резервлар борми-йўқми эканлигини аниқлашдан иборат, деб айтди. Ҳақиқатан ҳам бу матчдан асосий мақсад ана шу эди. Иккинчидан эса ўтган турда дам олган пахтакорчилар учун тренировка ҳам бўларди. «Пахтакор» 4:1 ҳисобида ғолиб чиқди. Тўплар автори Э. Абдураимов, Г. Красницкий (3 та) ва А. Адилярянц.

Ўзбекистон терма командасида қайси ўйинчиларни таъкидласа бўлади? Бизнингча, энг аввало терма команда жуда шошилинч билан тузилгани, унга ҳақиқатан ҳам ҳамма кучли ўйинчилар кирмай қолганини айтиб ўтиш керак. Мисол учун зонада пешқадамлар сафида бораётган Навоийнинг «Зарафшон» командасидан биронта ўйинчи йўқ.

«Оққўрғон» командаси аъзоси, чап қанот ҳужумчи Вячеслав Трифонов ва Самарқанднинг «Суғдиёна» командаси аъзоси Владимир Фишченколар бироз жон койитиб ўйнашди. Ана шу икки ўйинчини ҳисобга олмаганда бошқалар бирорта эсда қоладиган комбинация ишлатмадилар, жуда бўш ўйнадилар. Тўғри, кучли рақиб олдида улар ўзларини йўқотиб қўйишган бўлиши ҳам эҳтимол. Лекин «Пахтакор» ҳам бутун кучини ишга солгани йўқ. Иккинчи таймда эса В. Галеев, В. Козин, Т. Исоқов сингари ёш ўйинчилар синаб кўрилди.

«Б» класси командалари «Пахтакор»га муносиб кадрлар етказиб бериш учун ҳали кўп меҳнат қилишлари керак.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

РАССОМ ТАБАССУМИ

— Амаки ўтиринг!
— Раҳмат, ўғлим, мажлисда кун бўйи ўтирдим...

— Бунисидан ҳам ҳайдашди. Энди қаёққа борамиз?

А. Ҳолиқов чизган карикатуралар.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
(3-канал)

Рус тилида: 10.55 — Эшиттиришлар программаси. 11.00 — Бумми ҳайвонот боғида (кинофильм). 11.25 — Музикали минутлар (болалар учун). 11.55 — Мен сеҳргар бўлиб ишлайман (телефильм).

Ўзбек тилида: 12.55 — Қувноқлар даврасида. 13.05 — Болалар учун кинофильмлар 13.45 — Мафтунингман (бадиий фильм). 16.55 — Эшиттиришлар программаси. 17.00 — Металлурглар кунига бағишланган эшиттириш. 17.50 — Телевизион янгиликлар (рус тилида). 18.05 — Ёшлик студияси кўрсатади. 18.55 — Лоқайдлик балоси (бадиий фильм, рус тилида). 20.25 — Телевизион янгиликлар. 20.40 — Ёрқин ҳаёт (телевизион журнал).

МОСКВА КЎРСАТАДИ

22.00 — Футбол бўйича Европа биринчилиги. СССР — Греция.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
(5-канал)

Ўзбек тилида: 9.55 — Эшиттиришлар программаси. 10.00 — Химия. Органик бирикмалар. 11.00 Физика. Электромагнит тебранишлари ва тўлқинлари. 12.05 — Математика. Стереометрик масалаларни тригонометрияни татбиқлаб ечиш.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

13.00 — Будильник. 13.30 — Гимнастика. 14.00 — Интервидение. 14.30 — Адабий альманах. 15.10 — Лагерда байрам (Одессадан олиб кўрсатилади). 15.40 — Совет Армияси ва Флоти жангчилари учун. 16.00 — Москвада Қирғизистон ССР ҳафталиги. 16.30 — Музикали маяк. 17.00 — Металлурглар куни. 17.40 — Концерт (талабаларга мувофиқ). 18.40 — Поэзия альманахи. 19.30 — Пеленгатор (телевизион сатирик журнал). 20.00 — Алёшанинг муҳаббати (бадиий фильм). 21.00 — Ленинграддан ўқувчиларнинг Совет ҳокимиятининг 50 йиллигига бағишланган Бутуниттифоқ X спартакиадаси олиб кўрсатилади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
(9-канал)

18.00 — ФРУНЗЕ ТЕЛЕВИДЕНИЕ СТУДИЯСИНИНГ ЭШИТТИРИШЛАРИ.

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 16/VII да Гавҳари шамчироқ.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Кичик қочоқ — «ЧАЙКА», «МОСКВА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Соҳибжамол чўпон — «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Айболит—66 — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Сашахон—Саша — «ФЕСТИВАЛЬ».

Бурчакдаги хона — «ХИВА».

Сўз, прокурорга — ТЕЛЬМАН номли.

Қўлга тушмас қасоскорлар — НАВОИЙ номли.

САМАРҚАНД ОБЛАСТЬ Ҳ. ОЛИМЖОН НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДРАМА ТЕАТРИНИНГ ТОШКЕНТДАГИ ГАСТРОЛИ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

Ҳамза театрининг биносида
16/VII — Бузилган бола.
Муқимий театрининг ёзги биносида
17/VII — Ой тутилган тунда.
18/VII — Бадбашара.
Спектакллар кеч соат 8 яримда бошланади.
Билетлар сотилмоқда.

«ПОЛИТОТДЕЛ» колхозида 18 июль кеч соат 6 яримда

ЯНГИ СТАДИОННИНГ ОЧИЛИШИ

ва СССР биринчилиги учун «Звезда» (Пермь) — «Политотдел» «А» класс командалари ўртасида

ФУТБОЛ

ТОШКЕНТ АБРАЗИВ КОМБИНАТИГА қурувчи-инженерлар, вентиляция—инженерлар, конструктор-инженерлар (1 категорияли), таъминот бўлимининг бошлиғи

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Б. Хмельницкий кўчаси, 73 уй.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 01943.
Индекс 64970
А. 1702.

7